

Møte onsdag den 26. mai 2010 kl. 10

President: Øyvind Korsberg

Dagsorden (nr. 82):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime
2. Referat

Presidenten: Representanten Morten Stordalen vil framsette et representantforslag.

Morten Stordalen (FrP) [10:01:23]: På vegne av stortingsrepresentantene Kari Kjønnaas Kjos, Jon Jæger Gåsvatn og meg selv fremmer jeg et representantforslag om tiltak for å forhindre unge i å utvikle rusavhengighet.

Presidenten: Representanten Åse Michaelsen vil framsette et representantforslag.

Åse Michaelsen (FrP) [10:01:40]: Jeg vil gjerne fremme et forslag fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Morten Ørsal Johansen og meg selv om umiddelbar flytting av utenlandske kriminelle fra Halden fengsel.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:02:12]

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok fredag meddelelse fra Statsministerens kontor om at utenriksminister Jonas Gahr Støre og statsrådene Magnhild Meltveit Kleppa og Lisbeth Berg-Hansen vil møte til muntlig spørretime.

Regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes reise seg. – Ingen har reist seg.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Bård Hoksrud.

Bård Hoksrud (FrP) [10:02:47]: Spørsmålet mitt går til samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa.

Aviser og media har under årene med de rød-grønnes styre gjennomført såkalte populære kåringer av landets dårligste veier både på fylkesveinett og på riksveinett, og eksemplene har vært ekstreme og grusomme. Regjeringen har altså nå overført over 60 pst. av det gamle riksveinet-

tet til fylkeskommunene. Det betyr at svært mange av dem som var på grusomlista, eller verstinglista, når det gjelder riksveier, nå er blitt middels gode fylkesveier. Det er konsekvensen. Det har altså ikke blitt en eneste ny meter asfalt på de dårlige veiene, men de har blitt overført til et annet forvaltningsnivå, og dermed har de altså blitt bedre enn det de var før.

Siden de rød-grønne overtok i 2005, har vedlikeholdsetterslepet på riksveiene økt. Det var i 2005 på 16,7 mrd. kr. I 2006 var det økt til 17,2 mrd. kr, altså 500 mill. kr mer enn i 2005. Fra 2006 til 2007 økte etterslepet med ytterligere 700 mill. kr, og fra 2007 til 2008 økte vedlikeholdsetterslepet med ytterligere 1 mrd. kr. Det betyr at i 2009 hadde vedlikeholdsetterslepet kommet opp i 19,2 milliarder kr.

Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har sittet i regjering i hele perioden og har til og med hatt flertall til å gjøre noe med de dårlige norske veiene hvis de virkelig ville det. Vi har Europas tregeste biltrafikk mellom de store byene, og det er villet politikk fra regjeringens side. Det siste landet som passerte oss, var faktisk Albania. Ja, det er flaut å være norsk samferdselspolitiker når man skal møte kolleger fra andre land. Allikevel har altså regjeringen i revidert budsjett satt av 70 mill. kr til asfaltering, og det tilsvarer under 100 km ny asfalt på et offentlig veinett som er på 93 244 km. I promille av veinettet vil dere asfaltere.

Hvor mange år planlegger samferdselsministeren og regjeringen å bruke på å la norske skattebetalere få moderne og trygge veier der liv og helse ikke settes på spill?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:05:10]: Regjeringa har systematisk frå fyrste dag arbeidd med både å styrkja vedlikehaldet av eit vegnett som var forsømt over mange år, og å få på plass nye og forbetra strekningar. Vi overoppfylte den førre nasjonale transportplanen, skreiv historie fordi det vart gjort. Vi har lagt ein ambisiøs nasjonal transportplan for komande periode, altså for dei nærmaste ti åra. Vi er fem månader, snautt, inne i dette arbeidet no. Vi ser allereie resultat. Vi skal altså bruka 100 mrd. kr meir på veg, bane, hamner og farleier enn det den førre regjeringa, den regjeringa som Framstegspartiet støtta, gjorde.

Så er det ingen tvil om at det er mykje ugjort framleis på vegsektoren, og det er mykje ugjort på vedlikehald. Vi har faktisk auka vedlikehaldet frå 6 mrd. kr til 9 mrd. kr trass i denne grusomme lista frå representanten Hoksrud. Det betyr at det i alle fall er nokre vegar som har vorte betre. Eg synest – sjølv om vi ikkje skal minnast så mykje om fortida lenger – at det i alle fall så langt er eit mykje betre utgangspunkt enn utgangspunktet til den regjeringa som var tidlegare, som faktisk reduserte vedlikehaldet med over 400 mill. kr.

Så er det ikkje slik at det er snautt 100 km med asfalt som skal leggjast dette året. Det ligg frå før pengar til ca. 900 km, og det betyr trass i alt 1 000 km med ny asfalt og mykje anna godt vedlikehald. Eg finn stadig noko å gle meg over i denne sektoren.

Bård Hoksrud (FrP) [10:07:16]: Jeg registrerer at det systematiske arbeidet til regjeringen har vært å øke etterslepet på det gamle riksveinettet fra 16,7 mrd. kr til 19,2 mrd. kr. Jeg synes ikke det er så veldig mye å skryte av.

Nå har regjeringen dyttet 17 000 km dårlig vedlikeholdt riksvei over på fylkene, og fylkene er fortvilet over den såkalte gaven fra staten. NRK hadde senest den 13. april i år en sak om at hullene i veiene er dypere enn høyden på en halvliters brusflaske. Det gjorde at busseier Nils Gunnar Johansen måtte innstille skolebussen fordi fylkesveien i Furudalen i Balsfjord i Troms ikke var kjørbær. Ifølge Drammens Tidende 26. mars gjenstår det vedlikehold for 2,5 mrd. kr på utslitte og dårlige fylkesveier bare i Buskerud.

Hva slags tilbakemeldinger har statsråden fått fra regjeringspartienes fylkespolitikere? Har de tatt imot dårlig vedlikeholdte riksveier med åpne armer, eller har de, i likhet med lokale fremskrittspartipolitikere, uttrykt stor skepsis til og bekymring over den dårlige gaven de har fått fra regjeringen?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:08:18]: Hovudtenden i tilbakemeldingane frå fylkeskommunane er at dei var glade for å få ansvar for fleire vegar, fordi det betyr ein annan nærleik mellom dei lokale tilhøva og fylkeskommunane og mindre avstand når det gjeld dei vedtaka som skal gjerast.

Så har fylkeskommunane så langt brukt meir på veg enn det som mange kunne venta. Dei fekk oversendt midlar som følgde med dei vegane som dei overtok. Så fekk dei 1 mrd. kr ekstra. Så auka vi dei frie inntektene, og så gav vi òg moglegheit til rentekompensasjon for 2 mrd. kr dette året. Oppteljinga så langt viser at fylkeskommunane bruker omtrent 500 mill. kr meir på veg enn dei gjorde i fjor.

Presidenten: Det blir fire oppfølgingsspørsmål – først Arne Sortevik.

Arne Sortevik (FrP) [10:09:38]: Norge har dårlige veier som er dyre å bruke. Det er en konkurranseulempe og en ulempe for alle landets innbyggere som trenger transport.

På svenske veier bruker man halve tiden. Det er omtrent like langt mellom Bergen og Oslo som mellom Göteborg og Stockholm. Likevel er kjøretiden dobbelt så lang. Det kan ikke skyldes geografi. Sveits, Østerrike, Italia, Frankrike og Spania har vist at geografiforklaringen ikke holder.

I Norge blir ikke veibygging vurdert som samfunnsøkonomisk lønnsomt. I Norge blir veibygging regnet som utgift.

Hva er samferdselsministerens oppskrift for å få fart på veibyggingen i Norge og for å få ned transporttiden på norske veier? Når kan samferdselsministeren love halvert kjøretid mellom Bergen og Oslo? Når kan samferdselsministeren love samme transporttid på vei i Norge som det i dag er i Sverige?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:10:40]: Det er nok slik at det er land som vi kan samanlikna oss med,

som har vore meir opptekne av å sikra i alle fall stamvegar som den kortaste vegen mellom dei største byane. Det er samtidig slik at landet no har ei regjering som prioriterer veg. Det trur eg òg Sortevik har registrert.

Oppskrifta mi er å følgja opp den ambisiøse nasjonale transportplanen som er lagd, og ikkje berre la det vera planar, men følgja den planen opp år for år. Det betyr til saman 322 mrd. kr på veg og bane. Vi ser allereie forskjell. Vi har no sett forskjellar år for år og forbetringar på vegnettet. Vi har mykje å ta igjen, og vi har fullt trykk på forbetringar.

Presidenten: Øyvind Halleraker – til oppfølgingsspørsmål.

Øyvind Halleraker (H) [10:11:57]: Jeg syns at etter fem år må denne regjeringen bli voksen og ta ansvar for egen politikk og se framover. Forsømt over mange år, sier statsråden. Poenget her er jo at vegkvaliteten blir stadig dårligere. Statens vegvesen skriver i sitt handlingsprogram for de neste fire år at vegkvaliteten vil forverres, med de konsekvenser dette får: økte ulykker og flere tragiske skjebner på vegene.

En rekke bransjeorganisasjoner med Opplysningsrådet for Veitrafikken i spissen har fremmet det de har kalt Folkets veikrav. Her vil de bl.a. ha forpliktende mål for hva som er god veg, på linje med de minstekrav vi har til kjøretøy og førere. De vil også ha sanksjonsmuligheter og tilsynsorgan. Vil statsråden lytte til disse organisasjonene, som arbeider for færre dødsfall på vegene våre, og imøtekomme deres ønsker?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:12:57]: Vi lyttar til ulike organisasjonar. Vi har jamleg møte. Vi har transport- og logistikkforum og andre moglegheiter for folk og organisasjonar til å koma med sine innspel. Så trur nok eg at vi her må ha ein kombinasjon av det å lytta og det å handla. No kan vi bruka tid på å etablera tilsyn. No kan vi bruka tid på å diskutera kva krav vi skal stilla til vegane. Det er frå før såpass greie retningslinjer frå f.eks. Statens vegvesen å halda seg til at det aller viktigaste no er å få bygt dei vegane som er planlagde, og å utføra det vedlikehaldet som skal gjerast.

Så er det ein ting til som er veldig viktig. Det er å utføra vedlikehaldet på ein måte som gjer at vi får mest mogleg for pengane. Vi har diverse rapportar som fortel om det. Vi er no opptekne av forbetringar og av å sjå nærmare på korleis vi kan få meir vedlikehald for pengane.

Presidenten: Knut Arild Hareide – til oppfølgingsspørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:14:10]: Me må dessverre vere einige i at etterslepet er større enn nokon gong, det same gjeld forfallet på vegane våre. Men så er det òg riktig at Stortinget har løyvt meir pengar til veg enn nokon gong tidlegare. Men ei av utfordringane er jo at dei pengane ikkje er blitt brukte opp i 2009. Vi har 669 mill. kr igjen til riksveginvesteringar. Vi har 130 mill. kr vi kunne ha

brukt på rassikring, som ikkje er blitt brukte. 800 mill. kr har vi hatt til veg i 2009. Dei har ikkje blitt brukte.

Eg trur mange kan forstå at deira veg ikkje får pengar fordi det ikkje er pengar totalt sett. Men når deira veg ikkje skal få pengar når det står 800 mill. kr igjen på bok etter 2009, må eg spørje ministeren: Er dette ei god nok organisering? Har regjeringa ei god nok gjennomførings-evne?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:15:15]: Dette store talet som ikkje var utbetalt rundt årsskiftet, fortel fyrst og fremst om den store auken i midlar som var frå 2008 til 2009, ikkje minst tiltakspakka, som jo var ei gåve landet over, og som betydde både mykje asfalt og mykje meir vedlikehald, men der det var ubetalte rekningar rundt årsskiftet. Eg synest ikkje det er godt å ha 800 mill. kr igjen. Men eg må nok òg seia at slik situasjonen då var, med så mykje midlar løyvde i 2009 har eg ei viss forståing for at Statens vegvesen her gjorde det dei kunne for å bruka desse pengane effektivt. Eg kan forsikra om at no er dei borte. Vi held fullt trykk på at dei pengane som er løyvde for 2010, skal brukast.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgingsspørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:16:18]: Jeg har tatt vare på Vegen og vi fra januar i år, der trafikksikkerhet var tema. Spørsmålet til en rekke ressurspersoner var om det var mulig å nå målene om å redusere skadde og drepte i trafikken med en tredjedel innen 2020. Jeg vil sitere lederen i Trygg Trafikk:

«Det vil kunne være mulig hvis den politiske viljen er til stede. Slik er det ikke i dag. Vi trenger tryggere veger, kontrollvolumet må økes og fokuset på holdningsskapende arbeid må styrkes. I årets statsbudsjett er det et gap mellom regjeringens langsiktige målsetting og de tildelte midlene.»

Hvilke konkrete grep tenker statsråden å ta for å nå målene i NTP?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:17:05]: Trafikktryggleik har prioritet nummer ein frå denne regjeringa si side. Vi er no opptekne av å følgja opp ein handlingsplan som er lagd fram, som er utarbeidd i eit samarbeid mellom Statens vegvesen, Utdanningsdepartementet, Helse- og sosialdepartementet og Trygg Trafikk – altså fleire instansar – med til saman 152 tiltak. Handlingsplanen gjeld veg, køyretrøy og førar. Det som er tankevekkjande, er at halvparten av dei mest alvorlege ulukkene – halvparten av talet på drepne – kunne vore unngått viss folk brukte bilbelte, køyrde i edru tilstand og heldt fartsgrensene. Difor må vi alltid ha fokus på begge delar. Vi må frå styresmaktenes side gjera det vi kan når det gjeld køyretrøy, veg og førar. Så må vi òg spela på ansvaret til den enkelte føraren.

Presidenten: Da går vi videre til neste hovedspørsmål.

Peter Skovholt Gitmark (H) [10:18:28]: Jeg har et spørsmål til jordbruksavtalens redningsmann – utenriksministeren.

Nationen slår nemlig fast 18. mai i år at det var utenriksminister Jonas Gahr Støre som til syvende og sist fikk jordbruksavtalen i havn. Det skjedde fordi hans kollega i regjeringen, Brekk, ikke hadde nok penger, og dermed ikke kunne innfri bøndernes totale krav.

Jordbruksavtalen har tre hovedstolper. Det er fra nå, 2010, økt statstilskudd på den ene siden, økte priser for forbrukerne på den andre siden og økt toll, som det siste. Nå er det det siste punktet, økt toll, som er det prinsipielle jeg ønsker å stille utenriksministeren spørsmål om. Vi ser at det er stikk i strid med utviklingen i resten av Europa at vi nå er med på å heve norsk toll- og importvern. Det er stikk i strid med prinsippene som ligger til grunn for frihandel, som også utenriksministeren ønsker, og som han har sagt fra Stortingets talerstol flere ganger at man ønsker å bidra til.

Norge har en åpen økonomi, og vi er helt avhengig av friest mulig handel. Det handler om norske arbeidsplasser, og det handler om muligheten vi har for å kunne ha lønnsomme og gode arbeidsplasser i Norge.

Men utenriksministeren har vært tydelig på at han ble rådet til å si nei til å ta økte tollmurer og importvern inn i avtalen. Så mine spørsmål til utenriksministeren er: Hva var begrunnelsen til vedkommende som rådet utenriksministeren til å si nei? Hvorfor så utenriksministeren bort fra det rådet?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:20:25]: Jeg takker for at Høyres representant slutter seg til Nationens forside. Det kjennes varmende.

Det er en sammensatt historie bak den beslutningen som inngikk i løsningen på landbruksoppgjøret. Jeg vil kommentere det som var mitt råd og min vurdering. Hva som kom av ulike råd inn til meg, tror jeg jeg skal la ligge, for det er alltid flere, fra flere perspektiver.

Mitt utgangspunkt er at Norge har et valg mellom kronetoll og prosenttoll. Situasjonen er altså den for norsk landbruk – og jeg tror det er viktig å minne om det, fordi det er riktig at Norge er tilhenger av frihandel og en åpen økonomi – at Norge har nytt godt av lavere tollsatser. Men Norge er først og fremst tilhenger av et regelbasert internasjonalt handelssystem. Det er slik at vi har fulgt reglene til punkt og prikke, også på landbruksområdet, og vi vil komme til å gjøre det som utfallet av en WTO-avtale, om det der vedtas nytt regelverk som gjelder landbruket.

Men det er heller ikke slik at Norge innenfor WTO-forpliktelsene eller EU-forpliktelsene ikke kan bruke dette virkemidlet med å bruke kronetoll og prosenttoll etter det formål vi mener tjener oss best. Situasjonen for særlig melkebønderne har vært slik at landbrukets organisasjoner, Landbruksdepartementet og flere har ment at det å skifte vektleggingen fra kronetoll til prosenttoll har vært det riktige grepet å bruke. Jeg er gjort oppmerksom på at det er tiltak som vi kan foreta etter WTO-avtalen, som vi kan foreta etter EØS-avtalen. Derfor har jeg sluttet meg til det. Det at andre land går i andre retninger på de om-

rådene hvor de har eksportinteresser, vil vi se et sammensatt bilde av på mange områder i økonomien. Men samlet sett mente jeg at dette var en løsning som forsvarte de interessene Norge hadde på dette området, og som jeg er villig til å stå ved, dersom noen skulle ha andre meninger om det, også internasjonalt.

Peter Skovholt Gitmark (H) [10:22:31]: Jeg vil anbefale utenriksministeren å trykke de seierne som kom kommer på veien, til sitt bryst – og oppslaget i Nationen er jo absolutt en av dem, når man klarer å redde en jordbruksavtale. Problemet er at prinsippene går på båten. Utenriksministeren er også tydelig i sitt svar nå, man er ikke enig i at det er prinsippene som skal være styrende, det er utelukkende Norges interesser, nærmest fra sak til sak. Det undergraver jo også det arbeidet som gjøres for få på plass en ny frihandelsavtale. Men utenriksministeren sier også i Nationen 18. mai at dette «ikke er noen farbar vei for framtida».

Så mitt spørsmål til utenriksministeren er: Hvis det ikke er en farbar vei for framtiden å være med på å øke norsk importvern, hvorfor var det da en farbar vei å gjøre det i denne avtalen?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:23:27]: Jeg skammer meg ikke over å legge norske interesser til grunn når vi gjør det innenfor det regelverket vi har sluttet oss til. Hvis det skulle være et overordnet prinsipp som sier at Norge er for minst mulig beskyttelse av alle sektorer, derfor bygger vi ned det som er helt nødvendig for å opprettholde landbruket i hele landet, velger jeg å følge ivaretagelsen av norske interesser.

Det jeg har sagt i kommentaren til Nationen, er at det er ikke en varig løsning for Norges utfordringer på mange områder å øke tollsatsene. Hele bildet av norsk økonomi er at vi reduserer tollsatsene. Og blir det en WTO-avtale – det har jeg også gjort oppmerksom på – ligger det inne opplegg for store kutt på toll og store kutt på internstøtte. Men vi må handle ut fra de virkemidlene vi har i dag, og dette er et virkemiddel som er fullt legalt, helt etter regelverket og de avtalene Norge har inngått. Og alle land som jeg møter, handler slik. Land som er sterkt for frihandel, bruker også mulighetene de har, til beskyttelse på de områdene som er hjemlet i avtalen.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Elisabeth Røbekk Nørve.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [10:24:45]: Mitt oppfølgingsspørsmål går til fiskeri- og kystministeren.

Fiskeriministeren er ansvarlig for en av landets viktigste næringer – og en stor eksportnæring. Norge har derfor stor interesse av frihandel på fisk. Norsk fiskeriekseport er den mest sårbare næringen når det gjelder internasjonale reaksjoner mot økt norsk toll. Vi antar derfor at fiskeriministeren har vært involvert i denne saken. Kan fiskeriministeren garantere overfor Stortinget at dette ikke vil få noen negative konsekvenser for norsk fiskeriekseport?

Presidenten: Presidenten vil bemerke at spørsmålet beveger seg i betydelig grad bort fra hovedspørsmålet, men statsråd Berg-Hansen må selv avgjøre om hun vil svare.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:25:45]: Ja, fiskeri- og havbruksnæringen er veldig opptatt av frihandel på fisk. Så er det slik at både i internasjonale forhandlinger og i nasjonal utforming av politikken er det ikke koblinger mellom det som skjer på ett område, og det som skjer på et annet område. Vi har en handelsminister som reiser rundt i verden og forhandler fram frihandelsavtaler der det er mulig. Jeg jobber tett i lag med ham på det området. Det som skjer i utformingen av internasjonal politikk på landbruksområdet, har selvfølgelig ingen sammenheng med det som skjer på den arenaen der vi jobber med handel av fisk.

Presidenten: Morten Høglund – til oppfølgingsspørsmål.

Morten Høglund (FrP) [10:26:36]: Mitt oppfølgingsspørsmål går til utenriksministeren.

Utenriksministeren har helt rett i at man har mulighet til å gjøre det som man har gjort, men det er vel få utenriksministre som har vært så tydelige og prinsipielle rundt disse spørsmålene som nettopp utenriksministeren i Stortinget. For veldig kort tid siden sa utenriksministeren at regjeringen vil «fortsette å arbeide i alle relevante fora for å motvirke økt proteksjonisme». Da mener man ganske tydelig alle fora utenfor regjeringens egne kretser. For der man kan gjøre noe med proteksjonisme, ved f.eks. landbruksoppjøret, velger man en tradisjonell, gammeldags løsning.

Er ikke utenriksministeren enig i at her er det stor forskjell på den beskjeden utenriksministeren gir i Stortinget, og det som blir de praktiske resultatene ved dette landbruksoppjøret?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:27:35]: Jeg er ikke enig i det, men jeg er enig i at det er stor forskjell mellom norsk landbruk og alle andre deler av norsk økonomi. Det er et kjennetegn ved Norge – realiteten av å drive landbruk i Norge. Selv om det gikk motsatt vei av hva jeg ønsket, var det en medvirkende årsak til at det norske folk stemte nei til EU-medlemskapet. EUs landbrukspolitikk ble sett på som uforenlig med å opprettholde landbruk i hele landet. Derfor er vi altså ikke en del av den felles landbrukspolitikken i EU, men vi er en del av WTO. Der forhandles det nå om et rammeverk som kan påvirke landbruket. Jeg er tilhenger av det regelverksbaserte handelssystemet. Det gir muligheter til å velge mellom prosenttoll og kronetoll. Det er landets muligheter å ta det valget. Vi har brukt regelverket innenfor rammene – ingen kan argumentere mot det. Slik gjør alle andre land for å ivareta nasjonale interesser. Norske interesser og mål er å opprettholde et landbruk i hele landet. Da er dette virkemiddelet brukt for en næring som har vært sterkt utsatt, og vi har tatt i bruk virkemidler som Norge har full rett til og som vi står klart oppreist bak.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:28:42]: Jeg tror at jeg og utenriksministeren er enige om at det å få til en WTO-avtale er viktig, både for et moralsk perspektiv internasjonalt og for å få til vekst i Norge og også i mange andre land. Vi ser at vi ikke bare øker tollbarrierene, som vi gjør i dette landbruksoppgjøret, men vi opprettholder også en ganske stor eksportstøtte. Altså: Vi øker tollbarrierene på norsk melk, og vi bruker 140 mill. kr på eksportstøtte til norsk melk i utlandet. Venstre har foreslått å kutte det i hvert eneste budsjett. Ser ikke utenriksministeren at dette er litt dobbel moralsk, at vi både beskytter vårt eget og betaler for eksportstøtten, som jo virkelig er det WTO prøver å bekjempe for å få til en verdenshandel som både fungerer og kan føre til vekst for norsk næringsliv, for norske bønder og for den internasjonale balansen og veksten i verden?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:29:40]: Jeg mener eksportstøtten bør avvikles. Det ligger også inne i den WTO-avtalen som kan komme. Hadde den kommet i 2005, hadde eksportstøtten vært avviklet innen 2013. Norge har gjort det helt klart at vi kommer til å avvikle den i tråd med WTOs regler, men det må skje som en del av en avtale. Og Norge er en bitte liten aktør i denne kjempeklassen av land som subsidierer sin eksport. Det store problemet i markedene når det gjelder det, er det som skjer i EU og USA. Så vidt jeg ser, går 10 pst. av norsk melkeproduksjon til produksjon av ost som eksporteres. Den får støtte til den eksporten. Hvis det legges om, så handler det om noen tusen arbeidsplasser, som jeg tror produsenten av ost da vil flytte ut. Inntil det foreligger en WTO-avtale, opprettholdes det nivået.

Når det gjelder det moralske perspektivet for øvrig, har vi jo altså solidariteten i forhold til at vi har innført den tollsatsen på melk – det må i tilfelle komme i konflikt med svenske melkebønder, som har de største interessene i Norge. Jeg tror vi kan stå oppreist for at vi har rett til å gjennomføre dette, i tråd med tiltak som avtalene gir oss full hjemmel til.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:30:59]: Mitt spørsmål går til samferdselsministeren. Eg reknar med at dette kanskje er siste gongen samferdselsministeren kjem i den spontane spørjetimen før sommaren.

Kristeleg Folkeparti tok opp ei sak før sommaren i fjor, og det gjeld anbodskriteria for hurtigruta. Dessverre er det ei betydeleg usikkerheit knytt til hurtigruta. Me kan risikere at tilbodet blir sterkt redusert, eller i verste fall at det forsvinn.

Det som «Lonely Planet» beskriv som «verdens vakreste båtreise», er ein samfunnsinstitusjon i Noreg. Det var ein samla transport- og kommunikasjonskomité som var i Finnmark og Troms i førre veke. Dette var den saka me fekk flest tilbakemeldingar på. Det betyr veldig mykje for kystbefolkninga, det betyr veldig mykje for dei hamne-

ne som hurtigruta går innom, for turismen – det seier seg sjølv – for godstrafikken – ja, dette er ein samfunnsinstitusjon. Denne vinteren har me opplevd at alle flya i Noreg har stått på grunn av oskesituasjonen, me har òg opplevd at alle toga har stått, men hurtigruta, ho har gått.

Dette var ei sak Kristeleg Folkeparti tok opp i fjor. Den 19. juni kl. 12.46 sa Liv Signe Navarsete i denne salen:

«Eg beklagar at me ikkje greidde å få saka fram for Stortinget går frå kvarandre.»

Sidan den gongen har ministeren gått av, og det har komme ein ny minister, men det har skjedd veldig lite i denne saka. Det som regjeringa beklaga at ein ikkje fekk lagt fram for eitt år sidan, har me altså ikkje sett noko til i Stortinget. Så mitt spørsmål er: Når kjem denne saka til Stortinget?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:33:05]: Mitt utgangspunkt er at regjeringa har berga Hurtigruten frå konkurs. Det var Hurtigruten som måtte melda til regjeringa at Hurtigruten ikkje så seg i stand til å stå ved den avtalen som var inngått med staten om kjøp av tenester, og som skulle gjelda ut 2012.

Mitt neste utgangspunkt er at hurtigruta er særdeles viktig. Ho betyr mykje for landsdelen, det er ingen tvil om det, og ho betyr svært mykje for Noreg som reiselivsnasjon. Difor gjer eg sjølvsagt mitt for å få fram eit godt anbodsgrunnlag. Så er det slik at det er inga enkel sak. Det er ikkje slik at fordi om det ikkje har kome ei sak til Stortinget enno, så har det ikkje skjedd nokon ting. Tvert imot har vi arbeidd sær grundig med å få fram eit godt grunnlag. Så er det slik at i mellomtida er det ein tilleggsavtale mellom Hurtigruten og staten. Så den utryggleiken som måtte vera, gjeld, skjønar eg, trass i alt framtida, og utover 2012.

Hurtigruten sin avtale med staten gjeld den delen av Hurtigruten sine tenester som handlar om å frakta passasjerar og gods på distansereiser. Der kjøper staten tenester. I tillegg driv Hurtigruten ein omfattande kommersiell del, altså det som har med reiselivet elles å gjera. Når vi då skal få fram eit godt anbodsgrunnlag, er vi avhengige av dei avtalane som vi er ein del av. Difor har dette teke lang tid.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:35:14]: Eg er ikkje imponert over dette svaret.

For eitt år sidan, i denne salen, beklaga altså ein minister at denne saka ikkje var komen til Stortinget. Og no står ministeren og seier at dette kjem av at det skal vere så grundig arbeid. Det som no skjer, er at Hurtigruten held på å lage ein plan B, der ein altså da sender skipa i internasjonale farvatn. Kysten kan altså om nokre år oppleve at ein ikkje har den hurtigrutetrafikken som er så viktig for heile kysten. Eg meiner at det at me har ei hurtigrute som går kvar einaste dag, som går innom dei hamnene som me har i dag, er med på å sikre eit grunnlag for kysten. Og eg kan ikkje forstå at det arbeidet skal ta så lang tid. Når altså den daverande ministeren for eitt år sidan beklaga at saka ikkje var komen før sommaren 2009, synest eg ein må sjå på måten ein jobbar på i regjeringa, når dette tek så lang tid.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:36:22]: No er eg glad for at eg har 1 minutt til til å svara Hareide, slik at eg kan få seia ei viktig setning, som eg ikkje hadde med i mitt førre svar. Det er at eg har ikkje tenkt at det skal gå ytterlegare vinter og vår før det kjem ut eit anbudsgrunnlag for ein ny periode, som seinast må gjelda frå 1. januar 2013, og som kan gjelda tidlegare. Eg har ikkje tenkt å ta ferie før anbudsrapira for hurtigruta er ute. Det betyr nok òg at alternativ som Hurtigruten måtte arbeida med, får dei vurderer kva dei gjer med, men det er faktisk slik at her skal det ut eit tilbud som gjer det mogleg for fleire å gje tilbud. Det krev EØS-avtalen.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Rigmor Andersen Eide.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:37:41]: Det er godt at det jobbes med saken, selv om vi synes det går utrolig sakte. Problemet, som tidligere nevnt, er at vi har hørt det samme i salen for vel ett år siden av daværende samferdselsminister.

Hurtigruten har tatt grep om situasjonen. Etter omstillingen peker pila nå oppover. Men det er ingen tvil om at det statlige kjøpet er helt nødvendig for at konseptet – slik vi kjenner det i dag, og som det har overlevd og levd i over 100 år, en lang historie – skal fortsette. I et brev til Kristelig Folkeparti datert 23. november i fjor opplyste statsråden at «Regjeringen vil ta stilling til framtidig seilingsmønster når en kjenner kostnadene for de ulike alternativene bedre». Nå er det kanskje på tide å konkludere.

Mitt spørsmål er derfor: Kan statsråden garantere at nytt tilbud vil innebære at daglige seilinger skjer hele året, og at de samme havner som i dag får besøk av hurtigruta?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:38:58]: Lat meg for ordens skuld retta på både min eigen og andre sin språkbruk her i høve til kva vi snakkar om. Det som er staten sin del, der vi kjøper tenester når det gjeld passasjerar og gods, er kystruta, altså ei kystrute som går frå Bergen til Kirkenes. Så er Hurtigruten ASA eit selskap som per dato utfører denne tenesta fordi ein har ein avtale med staten, slik at den sida er klar.

Det som eg kan understreka ein gong til, er at det har vore heilt nødvendig å bruka tid på å få fram eit godt anbudsgrunnlag, ikkje minst av omsyn til EØS-avtalen. Dette er ein avtale som er viktig, eit tilbud som er viktig, men som òg er kostnadskrevjande. Det som eg altså kan seia, er at dokumenta skal ut før sommarferien.

Presidenten: Bård Hoksrud – til oppfølgingsspørsmål.

Bård Hoksrud (FrP) [10:40:14]: Det er vel fortsatt sånn at det er Stortinget som bevilger pengar, og ikke regjeringen. Jeg hørte hva statsråden sa i stad.

Det er godt nå at det ikke skal gå vinter og vår, det er jeg veldig glad for. Hurtigruta betyr utrolig mye, den betyr mye både for landsdelen, den betyr mye for Norge, og den betyr ikke minst enormt mye i turistsatsingen. Problemet er usikkerheten for fremtiden, det er den man opplever

veldig sterkt i Hurtigruten, fordi man ikke får noe svar. Det er sånn at usikkerheten bare fortsetter. Statsråden har nå sagt at hun ikke skal ta ferie før tilbudet er ute. Det er jeg glad for, og da forventer jeg at det blir fortgang, og at man får dette på plass ganske fort.

Men jeg har lyst til å komme med en utfordring fordi hurtigruta også har en del muligheter med hensyn til oppdrag som er viktige for samfunnet, f.eks. i forhold til redning og oljevernberedskap, og den har muligheten til å ha med slikt utstyr på båtene. Jeg har lyst til å utfordre statsråden når det gjelder om hun vil sørge for at dette også kan være ting som bør være en del av tilbudet – nettopp dette at man kan ha med oljevernutstyr på båtene, noe som gjør at hvis det skjer en katastrofe, kan man handle fort.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:41:21]: Viss eg har uttrykt meg slik som at regjeringa løyver pengar på eiga hand, må eg få lov til å retta på det. Eg er inderleg klar over at regjeringa føreslår og Stortinget løyver. Det som eg meiner sjølv at eg sa i forhold til kostnader, var at dette er eit kostnadskrevjande tilbud; det vil uansett bli ein kostnadskrevjande avtale, når så langt lir.

Så kan eg understreka at regjeringa er inderleg klar over og meiner sjølv at hurtigruta er svært viktig. Både kystruta og hurtigruta er viktige for passasjerane, den eine delen er viktig for norsk reiseliv, og vi har som ambisjon å ta vare på dette viktige tilbudet framleis.

Så reiser Hoksrud eit krevjande spørsmål, når han no spør om eg kan ta andre ting inn i dette tilbudet. Då er eg redd for at sommaren går, så det må eg avvisa her og no.

Presidenten: Ingjerd Schou – til siste oppfølgings-spørsmål.

Ingjerd Schou (H) [10:42:33]: Hurtigruta er kystens arbeidshest. Komiteen var på reise, som kjent, i Nord-Norge i forrige uke. I kystkommune etter kystkommune møtte vi representanter som var glade for hurtigruta, glad for at den gikk. Det vi også møtte, var kystkommuner som opplevde at hurtigruta gikk, men ikke stoppet. Det ligger inne i anbudsdokumentene i dag at det er en viss prosent hvor man faktisk kan kjøre forbi. Men når man på et lite sted på Finnmarkskysten står der 17. mai med skolemusikken, skal ha passasjerer både på og av, og man skal også spille for turistene, og hurtigruta bare går forbi – da blir det bare ett av mange eksempler på irriterte tilbakemeldinger som komiteen fikk.

Spørsmålet til statsråden vil da være om statsråden kan tenke seg å bli inspirert av trikken og sanntidsinformasjon som finnes, om når trikken kommer, og når trikken går. Slik det er på kysten i dag, må man ringe opp ekspeditøren og si at vi passerer forbi, og ekspeditøren kan da altså være til middag.

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [10:43:40]: Eg synest det er godt å høyra at transportkomiteen har vore på reise med hurtigruta og sett seg inn i dei viktige oppdraga som ho utfører. Eg har sjølv hatt den gleda fleire gonger, og veit kva ho betyr. Så – ja, det kan godt vera det er noko

å lære av trikken. Eg vil nok seia at hurtigruta, slik eg har opplevd henne, òg utfører eit samfunnsoppdrag utover det som inngår i avtalane og gjer veldig mykje for norsk reiseliv, nettopp fordi dei legg inn mykje uventa undervegs og gjev passasjerane ekstra opplevingar.

I høve til det å gå forbi der dei er meinte å leggja til etter ruta og dei avtalane som gjeld, skal avtalane gjelda. Eg har hørt om eitt slikt høve, det tok eg opp med ein gong, for slik skal det ikkje vera.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovudspørsmål.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:45:00]: Jeg vil få stille et spørsmål til fiskeri- og kystministeren.

I forbindelse med at statsråden nylig har besøkt Vega i Nordland, kunne man mandag lese på nettstedet www.kyst.no at statsråden i forbindelse med at det må opprettes flere arbeidsplasser i lokalsamfunnet tilknyttet oppdrettsnæringen, har uttalt følgende til NRK:

«Derfor må oppdretterne nå skape flere arbeidsplasser der de bor, og det skal de gjøre ved å videreforedle fisken, sier hun til NRK. Oppdretterne bruker av våre felles arealer, og derfor må oppdretterne ta oppfordringen om å legge mer igjen i lokalsamfunnene.»

Mange av problemene knyttet til bearbeidelse av fisk, og særlig av laks, er knyttet til tollbarrierer som oppstår som følge av at jo høyere bearbeidingsgrad, jo større tollvern møter vi i det internasjonale markedet, jf. en viss jordbruksavtale som har vært kommentert her tidligere i dag, om hvorvidt man skal kunne øke tollbarrierene eller ikke.

Spørsmålene mine til statsråden er følgende: På hvilken måte har statsråden tenkt å følge dette ytterligere opp? Har statsråden tenkt å pålegge oppdretterne å bearbeide laksen ytterligere, eller har statsråden tenkt å pålegge ytterligere skatt eller avgifter knyttet til bruk av sjøareal? På hvilken måte har statsråden tenkt å gjøre dette gjennom sitt virkemiddelapparat? Eller har statsråden tenkt å overlate dette til næringen selv, som må være den rette til å vurdere hvorvidt et marked vil ta imot en økt bearbeidelse av fisken, eller ikke?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:47:03]: Som representanten Nesvik har registrert, reiser jeg mye, og jeg var på Vega. Og dette er faktisk et av de områdene jeg diskuterer veldig mye både med lokalpolitikere og ikke minst med næringen selv.

Bare for å svare på det siste først: Ja, næringen selv må gjøre dette. Jeg tror det er fryktelig lurt av næringen å ta tak i de mulighetene som ligger her. Jeg er også veldig klar over tollsatsene på de forskjellige bearbejdede produktene. Og det er slik at på de enkleste variantene, som filet og stykker, er det så lav toll at det ikke er utfordringen. Skal man begynne å røyke fisken og lage ferdigretter, er selvfølgelig situasjonen en annen. Der har vi et norsk marked som jeg opplever som nesten utsultet på gode produkter, også fra havbruksnæringen, men samlet fra den norske sjømatnæringen. Der mener jeg også det er et stort potensial for økt bearbeidning, ikke minst innenfor havbruksnærin-

gen. Vi har fantastiske eksempler på det allerede, men det kan gjøres veldig mye mer. Så ja, næringen selv må gjøre jobben. Jeg møter mange som sier at dette er klokt av bedriftsøkonomiske grunner, og som faktisk greier å tjene penger på det. Og så møter jeg også selvfølgelig mange som sier at det er krevende å drive bearbeidning, hvis man ikke har et råstoffgrunnlag som er stort nok, spesielt i forhold til ferskfiskmarkedene ute i Europa som forlanger å ha leveranser hver eneste dag.

Når det gjelder spørsmålet knyttet til skatt og arealavgift, er jeg opptatt av at vi skal ha en havbruksnæring som kan konkurrere internasjonalt, og vi må selvsagt se det i en sammenheng. Når jeg har tatt opp dette, er det med bakgrunn i at det er en del – ikke minst – ordførere langs kysten som ikke er veldig imponert over det havbruksnæringen legger igjen i lokalsamfunnet.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:49:06]: Jeg er veldig glad for at statsråden nå i hvert fall har lagt den ballen død at man skal pålegge næringen å gjøre dette. Dette skal være opp til næringslivet selv, og det er i hvert fall en god begynnelse.

Det er ikke til å stikke under stol at det var en del skepsis innenfor næringen etter uttalelsen fra statsråden. Det ble bl.a. påpekt at det man kunne gjort hvis man mente noe med å gi tilbake noe til lokalsamfunnet, kanskje kunne være at summen man måtte betale for nye oppdrettskonsesjoner i fjor, tilfalt kommunene som kompensasjon. Videre er det også andre måter å gjøre det på. Men det er i hvert fall betryggende at statsråden nå sier at man ikke skal pålegge næringen dette, men eventuelt oppfordre den. Da er jo det en god begynnelse.

Oppfølgingsspørsmålene mine til statsråden er: Kan statsråden være litt klarere når det gjelder skattlegging av sjøareal, for der føler jeg at statsråden sier at hun vil komme tilbake til det senere? Kan statsråden også avkrefte at regjeringen har planer om å innføre et slikt tiltak?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:50:16]: Igjen vil jeg bekrefte det som representanten nå slår fast, at næringen selvsagt må gjøre den jobben selv. Men, som jeg sier, jeg tror næringen har veldig mye å hente på å gjøre det, og jeg har ikke møtt veldig mye skepsis i næringen. Jeg var sist på FHLs årsmøte og tok opp dette i en større sammenheng. Jeg jobber veldig mye med å sette fiskeri- og havbrukspolitikken inn i en større sammenheng enn, som i dag, at fiskeripolitikk er en sport for spesielt interesserte. Jeg tror dette er en vei å gå for å lykkes med det.

Gulrot heller enn pisk er mitt motto for dette arbeidet, og f.eks. da tidligere fiskeriminister Helga Pedersen utlyste nye konsesjoner, var bearbeidning et av punktene. Jeg sysler ikke med planer om å øke den samlede skattleggingen av havbruksnæringen.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Torgeir Trældal.

Torgeir Trældal (FrP) [10:51:32]: Jordbruksoppgjøret i år hevet tollsatsen på melk, noe som førte til kraftige

reaksjoner i hele EU. Vi har fått reaksjoner fra flere i EU som sier at dette vil få konsekvenser, bl.a. for norsk fiskeindustri. Norge eksporterer fisk for svimlende 45 mrd. kr. Regjeringen har etter mitt syn svekket Norges troverdighet og sympati når vi protesterer mot andre lands forsøk på å skjerme seg mot eksport av norsk fisk, og så gjør vi det samme selv.

Mitt spørsmål til statsråden er som følger: Hvorfor setter statsråden den største og viktigste næringen etter olje på spill for å tekkes Senterpartiet? Og hvorfor valgte statsråden melk framfor fisk?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:52:20]: Her handler det om å ha to tanker i hodet samtidig. Som jeg sa i mitt korte svar i en tidligere runde knyttet til akkurat samme tema, er det to forskjellige områder vi snakker om. Det er ikke kobling mellom det som skjer på ett område, og et annet område. Hvorfor tollsatsen på melk ble hevet – jeg skal ikke gå inn i jordbruksavtalen – det er ikke mitt ansvarsområde. Mitt ansvarsområde er innenfor fisk og eksport av det. Og som jeg sa, jeg jobber tett med nærings- og handelsministeren, som til tider faktisk blir kritisert for at han reiser rundt i verden og jobber for norske eksportvarer. Jeg setter umåtelig stor pris på det og jobber som sagt tett med ham. Vi har jo i tidligere saker sett at det at vi har et internasjonalt regelverk som beskytter eksporten av norsk fisk, har vært til gagn for oss, og jeg vil fortsette arbeidet i lag med nærings- og handelsministeren knyttet til å selge enda mer fisk ute i verden.

Presidenten: Elisabeth Røbekk Nørve – til oppfølgingsspørsmål.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [10:53:25]: Som representanten Nesvik viste til i sitt spørsmål, har fiskeriministeren nettopp vært på Vega. Der krevde statsråden at norske oppdrettere må skape flere arbeidsplasser. I sitt svar hevdet statsråden at det er et stort potensial for å øke produksjonen innen foredling og dermed antallet arbeidsplasser, men vi vet jo at den største barrieren for landbasert næring knyttet til fiskeoppdrett er nettopp tollbarrierene, særlig på foredlet fisk. Ser statsråden at en ved å bygge opp tollbarrierene for å skjerme norsk landbruk samtidig bidrar til å undergrave oppdrettsnæringens muligheter til å oppfylle statsrådets krav om flere arbeidsplasser?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:54:27]: Jeg er faktisk uenig med representanten Røbekk Nørve i at tollbarrierene er den største barrieren. Jeg tror faktisk at det er andre ting som er en større barriere for å øke bearbeidningen av fisk – og nå snakker vi først og fremst om laks – i Norge.

Vi har glitrende eksempler som viser at en enkel form for bearbeidning skaper mange arbeidsplasser. Vi ser at i Hitra/Frøya-området bygges det nå opp stor videreforedlingskapasitet. Det gjør de selvsagt fordi det er bedriftsøkonomisk lønnsomt. Jeg er redd for at vi faktisk sliter med gamle holdninger over hele landet som er basert på at vi er råstoffleverandører heller enn produsenter av sjø-

mat. Det har jeg lyst til å gjøre noe med – rett og slett fordi jeg tror det er mulig. Og jeg vet at det er mulig. Jeg vet at det skapes mange arbeidsplasser basert på norsk lakseproduksjon i dag. Det ønsker jeg å se mer av. For, som jeg sier, havbruksnæringen bruker av felles arealer, og da mener jeg at det er rimelig å stille krav om resultater.

Presidenten: Rigmor Andersen Eide – til oppfølgings-spørsmål.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [10:55:46]: Det har vært flere oppslag i media om skadevirkningene av giftstoffer som brukes til behandling av lakselus. Kristelig Folkeparti har stilt spørsmål til statsråden om temaet tidligere.

Nå har fiskeriministeren nylig åpnet for nye medikamenter for å avluse laksen, bl.a. flubenzuroner, i 500 oppdrettsanlegg. Forskere ved Havforskningsinstituttet har vurdert hva slags helse- og miljøeffekter bruken av disse stoffene kan ha, og de har konkludert med at stoffene er giftige for bl.a. krepsdyr, selv i lave konsentrasjoner.

Hvor blir de alternative tiltakene av? Oppdrettsnæringen har gjennomført en rekke vellykkede forskningsprosjekter om bruk av leppefisk, som spiser lusa, bl.a. i Agder. Brakklegging er et annet viktig virkemiddel for å fjerne livsgrunnlaget for lus og andre parasitter. Vil statsråden intensivere kampen mot lakselus ved å iverksette et minimumsmål for brakklegging av oppdrettsanlegg og øke bruken av leppefisk?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [10:56:53]: Det spørsmålet handler lite om bearbeidning, men jeg svarer veldig gjerne på det, for det er et til de grader relevant spørsmål.

Det første jeg vil avklare, er en åpenbar misforståelse. Det er ikke fiskeriministeren som åpner for nye legemidler i havbruksnæringen, det er det Legemiddelverket som gjør, og det ligger under helse- og omsorgsministeren.

Det til tross er dette et tema som jeg har engasjert meg i, knyttet nettopp til de stoffene som her ble nevnt. Jeg inviterte de berørte departementene til et møte med bakgrunn i ikke stoffet i seg selv, men med omfanget av bruken av det stoffet som her var nevnt. Vi satte ned en hurtigarbeidende gruppe for å se på det. Men det viktigste er jo å ha det lange perspektivet også her. Leppefisk, brakklegging – kampen mot lakselus står fortsatt høyt på min dagsorden. Jeg vet at det nå gjøres interessante forsøk med å oppdrette leppefisk, og jeg ser fram til resultatene av det. Brakklegging er også et tema som vi bruker tid på.

Presidenten: Vi går videre til siste hovedspørsmål.

Øyvind Halleraker (H) [10:58:03]: Jeg har et spørsmål til fiskeri- og kystministeren.

U-864, den tyske ubåten utenfor Fedje, ligger som en tikkende miljøbombe på havbunnen. 67 tonn kvikksølv er en gigantisk forurensningskilde som med spredning til kretsløpet i havet kan få alvorlige konsekvenser, ikke bare lokalt, men også for troverdigheten til miljønasjonen

Norge. Det var jo også derfor Stortinget og regjeringen for halvannet år siden, etter grundige vurderinger, gikk inn for at vraket og lasten måtte heves og spredningsfaren dermed elimineres. Eller som daværende fiskeri- og kystminister Helga Pedersen sa:

«Vi har lagt avgjørende vekt på den utrygghetsfølelsen lokalbefolkningen har ved å ha et kvikksølvdeponi i fjæresteinene.»

Det ble også sagt at metoden som var valgt, inneholdt en rekke risikoreduserende tiltak i forhold til tidligere tilbud om heving, og Helga Pedersen uttalte i den forbindelse:

«Vraket skal heves med en stor beholder under som kan fange opp løst kvikksølv og skal fraktes til land med spesialfartøy.»

Godt sagt. Så, så sent som 19. mai i år, altså for én uke siden, uttaler statsministeren, ifølge NRK:

«Det er alles mål at ubåten skal opp.»

Men hans regjering, med fiskeri- og kystministeren, har gått inn for å nullstille hevingsframdriften, rykke tilbake til start, ved å foreslå å utrede nok en gang andre alternativer, herunder tildekking av vraket. Forstår fiskeri- og kystministeren ordførere og folk på Vestlandet som nå sier at «regjeringa held vestlandskysten for narr» og betegner dette som et politisk spill?

Nå har de formelle ukklarhetene rundt kontraktsforholdene blitt ryddet av veien. Hvorfor ønsker da regjeringen og Arbeiderpartiet å risikere tidenes miljøkatastrofe langs norskekysten? Skal ikke lokalbefolkningen få være trygg likevel?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [11:00:22]: Vi får heldigvis god tid til å diskutere U-864 i nær framtid, all den tid det ligger en sak til behandling her i Stortinget knyttet til den.

På spørsmålet om jeg forstår at ordføreren og befolkningen er opptatt av saken, er svaret ja. Jeg bor selv ved kysten, jeg kan lett sette meg inn i den situasjonen. Jeg har ingen ubåt – og i hvert fall ikke kvikksølv – liggende utenfor stua der jeg bor, men jeg greier lett å sette meg inn i det.

Regjeringen har hele tiden sagt at målet er å heve ubåten. Vi har ikke endret det vedtaket, det ligger fast. Da regjeringen fikk KS2-rapporten, som var særdeles kritisk til det foreliggende hevingsprosjektet – det foreliggende hevingsprosjektet, jeg understreker det – mente jeg og resten av regjeringen at det eneste ansvarlige ville være å stoppe opp og spørre oss selv: Hva gjør vi nå? Derfor anbefaler vi overfor Stortinget at vi går grundigere til verks, får utredet alternative måter å heve det på, kombinerer heving/tildekking. Når det også er tatt med et tildekkingsalternativ, er det i respekt for kompleksiteten i saken, rett og slett slik at skulle det vise seg at det vil være helt umulig å få opp alt kvikksølvet, så må vi også sitte med et realistisk, forsvarlig alternativ, som sikkerhetsmessig og miljømessig er godt nok.

Øyvind Halleraker (H) [11:02:04]: Jeg er enig med fiskeri- og kystministeren på ett punkt, at rapporten var kri-

tisk til regjeringens eget underorgans, nemlig Kystverkets, håndtering av saken. Det var kritikkverdig.

Men mange av de forholdene som ble pekt på der, er jo nå blitt rettet opp. Og statsråden selv uttalte til meg på høringen at der Kystverket har manglet kompetanse, er denne hentet inn, og der Kystverket har egen kompetanse, vil denne bli brukt. Så det skulle nå være på plass. Og når også selskapet har kommet med mange presiseringer, etter oppfordringer, i avtalen, og har kommet med en prisgaranti, er det grunn til å spørre statsråden igjen: Har regjeringen virkelig vurdert konsekvensene for norske fiskeriinteresser dersom utslippene øker og næringskjeden og miljøet påvirkes i et helt annet tempo enn i dag, på grunn av regjeringens stadige u-svinger og omkamper i denne saken?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [11:03:07]: Jeg understreker igjen at det var helheten i det foreliggende løsnings- og hevingsalternativet som var grunnlaget for at regjeringen anbefalte ikke å gå videre med dette.

Så har jeg også registrert at det har kommet mange innspill, både til alternative måter å gjøre det på og ikke minst knyttet til det foreliggende prosjektet. Det har kommet litt stykkevis og delt, litt slik og litt slik. Jeg synes det er ganske vanskelig å arbeide på en slik måte.

Vi behandlet det foreliggende prosjektet slik som det forelå. Vil det i etterfølgende runde vise seg at det er mulig å gjøre modifiseringer, endringer, er det ingenting i veien for at det også kan bli et alternativ, men for å behandle dette på en seriøs, grundig og formell måte har regjeringen valgt å gjøre det på den måten.

Jeg understreker at det var helheten i det foreliggende prosjektet som gjorde at regjeringen anbefalte å endre og gå bredere ut.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Ingjerd Schou.

Ingjerd Schou (H) [11:04:25]: Jeg har et oppfølgings-spørsmål til utenriksministeren.

Regjeringen har vært opptatt av at andre land skal rydde opp i miljøtrusler som kan true naboland, det være seg – stikkordsmessig – Murmansk, Sellafeld, regnskog. Ubåten befinner seg i Norges forgård, med mulige konsekvenser for en rekke naboland. Det handler om rent hav. Hvilke vurderinger gjør utenriksministeren seg med tanke på Norges omdømme som fiskerinasjon i forhold til vår nest viktigste eksportnæring?

Utenriksminister Jonas Gahr Store [11:05:07]: Jeg har, ærlig talt, ikke noe særlig å tilføye, ut fra det grundige svaret fiskeriministeren har gitt.

Dette er en sak som regjeringen tar på alvor. Jeg tror at lands moderne omdømme settes sammen av veldig mange forhold. Og når det gjelder miljø, kystforvaltning og forvaltning av ressursene i havet, tror jeg det i sum er en god historie om Norges omdømme internasjonalt. Vi har produkter som selges over hele verden, fra et rent hav. Det gjør at vi har en stor mulighet, men selvfølgelig også at vi er sårbare med hensyn til tilliten til disse produktene,

dersom det skulle stilles spørsmål ved bl.a. helse og sikkerhet. Men det tar regjeringen på alvor, og det er Stortinget orientert om. Jeg har ikke noe å tillegge utover det fiskeriministeren har sagt.

Presidenten: Arne Sortevik – til oppfølgings spørsmål.

Arne Sortevik (FrP) [11:05:59]: Jeg vil gjerne stille tilleggs spørsmålet til fagstatsråden, til fiskeri- og kystministeren. Inngangen blir at hvis denne ubåten hadde ligget ved Langesund, hadde hevingsoperasjonen antakelig vært i gang for lenge siden.

Statsråden seiler under falskt flagg. I Prop. 81 S for 2009–2010, som vi skal behandle mandag, står det:

«Ved også å inkludere tildekking og et alternativ der heving og tildekking kombineres, øker sannsynligheten for at man står samlet sett igjen med tilfredsstillende alternativ for håndtering av kvikksølvforurensningen» – og som – «er akseptabelt med tanke på styring, risiko og kostnader.»

Dette bærer bud om at regjeringen har bestemt seg. Dette bærer bud om at regjeringen velger en helt annen løsning enn den løsningen som ble presentert av den forrige kyst- og fiskeriministeren i januar 2009, da det ble understreket at man valgte heving fordi man hadde funnet en sikker løsning. Er det slik at man nå velger tildekking istedenfor heving?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [11:07:08]: Hvis det å være opptatt av miljøet og av sikkerheten til befolkningen på Vestlandet er å seile under falskt flagg, lever jeg veldig godt med det.

Det eneste jeg og resten av regjeringen er opptatt av, er: Hvordan kan vi gjøre dette best mulig sikkerhetsmessig? Det gjelder sikkerheten til dem som skal gjøre oppdraget, sikkerheten til befolkningen og ikke minst hensynet til miljøet.

Det er det eneste jeg er opptatt av. For at jeg skal få oppfylt det sterke behovet og sterke kravet til akkurat det, er vi nødt til å gjøre dette grundig og gjennomføre det på en skikkelig og ordentlig måte. Når vi får en KS2-rapport som til de grader er sterkt kritisk til det foreliggende alternativet, vil jeg faktisk si at det vil være uansvarlig å gå videre som om ingen ting har skjedd. Derfor går nå regjeringen grundig til verks, og som jeg sa tidligere, i respekt for at dette er et krevende prosjekt, må vi være sikker på at vi har et realistisk alternativ.

Presidenten: Knut Arild Hareide – til oppfølgings spørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [11:08:19]: Eg ser fram til debatten i neste veke om denne viktige saka, men eg synest det er veldig viktig at me før denne debatten får avklart om fagstatsråd Berg-Hansen er einig med statsministeren. Statsministeren sa altså på TV 2 den 19. mai at han var einig med lokalbefolkninga i at båten skulle hevast. Han brukte orda skal hevast, og han la til: så fort det er fagleg forsvarleg.

Og da er mitt spørsmål, for dette er ein viktig føresetnad for vår debatt: Er det slik at òg fagstatsråden er einig i at u-båten skal hevast?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [11:09:06]: Fagstatsråden er enig med statsministeren. Ja.

Presidenten: Med det er den muntlige spørretimen omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikten som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Hans Olav Syversen til statsministeren, er overført til justisministeren som rette vedkommende. Etter anmodning fra justisministeren blir dette spørsmålet flyttet og besvart for spørsmål 8, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmål 3, fra representanten Øyvind Håbrekke til kommunal- og regionalministeren, er overført til barne-, likestillings- og inkluderingsministeren som rette vedkommende. Spørsmålet vil imidlertid bli besvart av kunnskapsministeren på vegne av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren, som er bortreist.

Spørsmål 4, fra representanten Gunnar Gundersen til nærings- og handelsministeren, vil bli besvart av justisministeren på vegne av nærings- og handelsministeren, som er bortreist.

Spørsmål 10, fra representanten Line Henriette Hjemdal til olje- og energiministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 11, fra representanten Torgeir Trældal til landbruks- og matministeren, er overført til miljø- og utviklingsministeren som rette vedkommende.

Presidenten: Spørsmål 1 vil bli besvart senere.

Spørsmål 2

Svein Harberg (H) [11:09:49]: Da tillater jeg meg å stille følgende spørsmål til kunnskapsministeren:

«Som et resultat av store endringer i skolestrukturen i mange kommuner, ofte vedtatt i budsjettbehandlingen i desember, er det stort initiativ for å starte privat drevne skoler. Departementets lange behandlingstid og derav tidlige søknadsfrister gjør det umulig å få godkjent en ny privat skole til skolestart på høsten i det gjeldende budsjettår selv om skolen skal bygge på kjent pedagogikk.

Vil statsråden redusere den lange saksbehandlingstiden, slik at elever kan unngå et uheldig mellomår i slike saker?»

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:10:38]: Først et par kommentarer til det som nå foregår når det gjelder skolestruktur i mange kommuner.

For det første er det slik at det er lokalt man har god nok kjennskap til å gjøre gode avveininger. Og er det noe vi ikke har greie på i Oslo, er det detaljer rundt hvordan skolestrukturen i kommunene skal være. De avveiningene som må gjøres lokalt, dreier seg om å sørge for at det er et godt pedagogisk faglig miljø, og at det er et godt miljø for barna, man må se på hvor lang reiseveien blir, og selvfølgelig på hva lokalmiljøet ønsker. Men det fins skoler som er for små til å holde et godt faglig nivå, og som er for små til å holde et godt sosialt miljø for barna, og uten at reiseveien er avskrekkende for elevene. Men det som er situasjonen på en del steder, er at det er et stort engasjement for mange grendeskoler, og at alternativet for mange foreldre, og for lokalmiljøet, er å prøve å opprette en privat skole.

Søknadsfristen for opprettelse av nye privatskoler er i forskriften til privatskoleloven satt til 1. april året før planlagt oppstart. Det er Utdanningsdirektoratet som behandler søknader om godkjenning av privatskoler, og i år har det kommet inn mange søknader med akkurat denne problemstillingen – 37 søknader om opprettelse av nye skoler. Av hensyn til elevene er det viktig at direktoratet i hver av disse 37 sakene går grundig til verks og gir sakene en forsvarlig behandling.

Før godkjenning kan gis, må direktoratet innhente uttalelse fra vertskommunen. Samtidig må direktoratet forsikre seg om at søker oppfyller minimumskravene i loven. Før skolen kan starte opp, må skolen bl.a. framvise et realistisk budsjett, inntaksreglement og ordensreglement må godkjennes, skolen må dokumentere at lærerne ved skolen har den nødvendige kompetanse, og lokalene må godkjennes av fylkesmannen.

Drift av en privatskole som skal gi opplæring til barn og unge, er et stort og viktig ansvar man ikke skal ta lett på. Uten en forsvarlig saksbehandling vil vi ikke kunne forsikre oss om at den som søker, oppfyller de forutsettningene som må være på plass for å få tillatelse til å ta på seg dette ansvaret.

Jeg har forståelse for at et eventuelt mellomår, slik det siktes til i spørsmålet, kan være vanskelig for elevene og deres familier. Dette kan likevel ikke medføre at myndighetene skal ta lett på godkjenning av private skoler, og ikke undergi sakene en forsvarlig behandling for å sikre at barn får den opplæringen de har krav på. Jeg vil derfor ikke endre søknadsfristen slik den er i dag.

Svein Harberg (H) [11:13:31]: Jeg takker statsråden for svaret, som i stor grad viser at vi i stor grad har samme fokus i saken. Det er barnas beste, og vi skal ikke fire på vilkårene. Det som likevel er en realitet, er at ca. 360 skoler er lagt ned i løpet av den siste treårsperioden, skolestrukturen er kraftig endret, og det er noen og åtti nye skoler som er kommet i samme periode. Mange av dem har tilsvarende pedagogikk, spesielt Montessori-pedagogikken.

Konkret, i Trysil er det nå altså slik at en plan om å starte på ny struktur fra 2011 plutselig ble endret til 2010. De skolene som der søker om Montessori-skole, har alt på plass, men kan altså ikke få det i gang i år. Og de har søkt om å få hastebehandling av søknaden. Det er tre søknader i fylket, og det gjelder de tre skolene – altså likebehandling. Men allikevel legges det nå opp til at disse elevene må gå ett år i en ny skolestruktur, med lang reisevei, for så å gå over på nye skoler som de har sagt de vil gå på.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:14:36]: Jeg har ikke sett spesielt på skolene i Trysil, men de er altså tre av 37 søknader som foreligger, og jeg vil tippe at de andre skolene også vil hevde at de er i en tilsvarende situasjon. Da er det ganske krevende å klare å kvalitetssikre godt nok det tilbudet som barna skal ha. Barn i små privatskoler skal ha rett til det samme gode kvalitetsmessige tilbudet som barn i alle andre skoler.

Det finnes i helt spesielle tilfeller noen muligheter for unntak fra denne søknadsfristen – men da skal det være veldig spesielle grunner. Ut fra det jeg vet, riktignok litt gjennom andre, om disse problemstillingene, kan jeg ikke se at det er veldig forskjellige problemstillinger i Trysil i forhold til på andre steder hvor man også har et ønske om å opprette private skoler.

Svein Harberg (H) [11:15:32]: Jeg registrerer at statsråden konkluderer med at hun ikke vil endre noe. Dette resulterer i at barn i Trysil får en reisetid som er langt over det som en vil anse som normal reisetid for barn. De bryter opp fra lokalmiljøet sitt, for deretter å komme tilbake året etter. Prosessen er jo i gang, og søknaden om å etablere skole fra 2011 er levert. Dette kan ikke være noe bra for barna eller være til barnas beste.

Det er min forutsetning hele tiden – og slik som jeg oppfatter det, er det på plass – at pedagogikken er på plass og omgivelsene er på plass. Alt dette andre er på plass, det er statsstøtten som mangler.

Disse skolene har også sendt en henvendelse med spørsmål om de kan få hjelp til å komme i gang på andre måter. Det er en rettighetsbit i opplæringsloven som gjør at man kan ha en privat skole uten tilskudd, men det skaper usikkerhet for barna. Er det en god måte å løse det på?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:16:30]: Jeg tror vel at representanten Harberg har en viss forståelse for at jeg ikke kan stå og saksbehandle søknader om tre privatskoler fra Stortingets talerstol. Vi må ha kvalitetssikring, og vi må ha en viss likebehandling i forhold til andre privatskoler som også søker.

Det er ikke et riktig bilde at det har vært en massiv nedleggelse av småskoler i Norge, men det er selvfølgelig en trend som henger sammen med bosettingsmønsteret: Noen steder kan man ha problemer med å klare å opprettholde en skole av god nok kvalitet. La meg ile til med å si at mange steder i Norge vil det være små skoler fordi landet ser ut som det gjør, og det er en utfordring å sørge for at man klarer å samarbeide på litt nye måter for både å ha gode faglige miljøer blant lærerne og bedre miljøer blant

elevene. Videokonferanser og andre måter å samarbeide på er mulige metoder å bruke.

Jeg har bedt fylkemennene om å foreta en undersøkelse om elevenes reisevei som følge av de endringene som har skjedd. Det vi vet, er at det er 4 pst. av barna som har mer enn to mil reisevei – hver vei. Nå sier det kanskje ikke så mye om reisetid heller, for det kan være ganske mange forskjellige forhold, men det sier i hvert fall så pass at den største utfordringen ikke dreier seg om lengden på skolevei generelt sett, men antakelig i veldig stor grad om å opprettholde et nærmiljø.

Spørsmål 3

Presidenten: Her begynner det å bli komplisert!

Dette spørsmålet, fra Øyvind Håbrekke til kommunal- og regionalministeren, er overført til barne-, likestillings- og inkluderingsministeren som rette vedkommende. Spørsmålet besvares imidlertid av kunnskapsministeren på vegne av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren, som er bortreist.

Øyvind Håbrekke (KrF) [11:18:30]: «Barne-, likestillings- og inkluderingsministeren uttaler til Stavanger Aftenblad 3. mai at det er en kritisk situasjon i det kommunale barnevernet.

Hvordan vil statsråden bidra til å løse disse utfordringene og sikre at det kommunale barnevernet får ressurser til den nødvendige opptrappingen?»

Statsråd Kristin Halvorsen [11:18:52]: Som presidenten var inne på, svarer jeg nå på vegne av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Lysbakken, som er ansvarlig statsråd.

Vi har en betydelig utfordring når det gjelder barnevernet, fordi utsatte barn og unge må få best mulig hjelp når de trenger det fra barnevernet. Det er kommunene som har et hovedansvar for å følge opp barnevernsbarna. Ca. 80 pst. av alle tiltak i barnevernet er i kommunal regi. Kommunene har også de beste forutsetningene for å gi hjelpen – de kan komme tidlig inn i familien, og de kan samarbeide med andre viktige tjenester som barnehage, skole og helsestasjon.

En styrking av barnevernet har høy prioritet i vår regjering. Det statlige barnevernet har gjennom flere år fått tilført betydelige bevilgningsøkninger. Nå er det på tide å styrke det kommunale barnevernet.

Selv om barnevernet er en lovpålagt tjeneste for kommunene og kommunene har ansvaret for å sørge for at barnevernet gis nødvendige rammer for å gi best mulig hjelp, ser vi at mange kommuner sliter med å gjøre nettopp det. Vi vet at det er brudd på behandlingsfrister i barnevernet, det er mangel på lovpålagte tiltaks- og omsorgsplaner, og det er barn som ikke får tilsyn. Saker henlegges til tross for at de er alvorlige. Mange barn får ikke rett hjelp til rett tid, og det er en uakseptabel situasjon. Halvårsrapporteringer fra kommunene viser at det er store forskjeller mellom kommuner når det gjelder hvor mange meldin-

ger, undersøkelser og barn i tiltak det er per ansatt i den kommunale barnevernstjenesten. Dette er alvorlig og kan tyde på at kvaliteten på det tilbudet barn og unge får fra barnevernet, er avhengig av hvor i landet man bor.

Regjeringens mål er at barnevernsbarna skal ha et godt og likeverdig tilbud. Dette forutsetter et barnevern med høy faglig kompetanse, og ikke minst nok kapasitet i den kommunale barnevernstjenesten.

Små kommuner er særlig sårbare. Vi har derfor vist en svært positiv holdning til interkommunalt samarbeid. Jeg mener langt flere kommuner må vurdere interkommunale løsninger på dette området. Dette er noe KS også er enig i, og som vi arbeider sammen om å legge til rette for.

Vi vet at antall stillinger i det kommunale barnevernet ikke har holdt tritt med veksten i antall saker. Det betyr mindre tid til å jobbe med til dels komplekse saker. I verste fall kan dette være en trussel mot barns rettssikkerhet. Regjeringen har tatt tak i denne utfordringen gjennom å øke kommunenes frie inntekter for 2010 med 4,2 mrd. kr. Dette gir rom for å opprette 400 nye stillinger i det kommunale barnevernet. Jeg vil understreke at kommunene selv har ansvaret for å vurdere bemanningssituasjonen og å opprette flere stillinger. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet følger nøye med på om barnevernet prioriteres i 2010.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har bl.a. bedt fylkesmennene om å gi en vurdering av tilstanden i den enkelte kommune basert på kommunenes egne rapporteringer samt fylkesmannens tilsyn med kommunene – dette for å få en indikasjon på hvilke kommuner som er mest utsatt, og for å kunne følge med i utviklingen og se om kommunene framover prioriterer barnevernet.

I tillegg til egne vurderinger fra fylkesmennene følger regjeringen nøye med på utviklingen i antall årsverk gjennom halvårlige rapporteringer fra kommunene. Vi vil høsten 2010 kunne si noe mer om hvorvidt kommunene har prioritert flere stillinger til det kommunale barnevernet. Dersom det viser seg at målet om å styrke det kommunale barnevernet med 400 årsverk ikke vil nås i 2010, vil regjeringen vurdere andre virkemidler for å sikre at det kommunale barnevernet styrkes.

Øyvind Håbrekke (KrF) [11:22:42]: Spørsmålet var jo opprinnelig stilt til kommunalministeren, og jeg tillater meg å si at når spørsmålet stilles til kommunalministeren om hvordan hun vil bidra til at utfordringene i det kommunale barnevernet løses, er ikke barne- og likestillingsministeren rette vedkommende. Men når heller ikke han kunne møte, synes jeg det er interessant å høre kunnskapsministerens, og for så vidt også SVs partileders, vurdering av situasjonen i barnevernet, som nå da beskrives som uakseptabel, alvorlig og kritisk – også av barnministeren tidligere.

Spørsmålene er: Hvorfor blir det kommunale barnevernet underprioritert i kommunene? Er det fordi dette er en gruppe som ikke har de sterkeste støttegruppene i samfunnet bak seg? Er kunnskapsministeren enig i det? Er statsråden også enig i at det forplikter desto mer regjeringen og oss som politikere til å støtte opp om nett-

opp denne gruppen som er avhengig av det kommunale barnevernet?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:23:53]: Ja, det er jeg. Dette er noen av de mest sårbare innbyggerne vi har i Norge. Dette er barn som ofte trenger å bli oppdaget av andre voksne enn sine egne foreldre. Dette er barn som ofte trenger tiltak og samarbeid mellom ulike aktører i sitt liv, enten det er barnehage eller skole, helsesøster eller PP-tjeneste. De trenger rett og slett involvering av mange i de tjenestene som kommunene har ansvaret for.

Jeg tror det er flere grunner til at det er krevende å få en standard på barnevernet som vi vil si oss fornøyd med, dels fordi dette er problemstillinger som mange av oss ikke nødvendigvis ser, eller som velgerne ikke har fremst i pannebrasken når de leter etter hvilket parti de har tillit til, dels kan det være komplekse saker, altså vanskelige saker å nærme seg. Summen av det gjør at det er spesielt krevende å få barnevernet opp på en standard som vi vil være fornøyd med. Det betyr ikke at vi ikke skal gjøre alt vi kan, og det holder vi på med.

Øyvind Håbrekke (KrF) [11:24:59]: Jeg takker for svaret.

Jeg setter pris på at vi er enige om at nettopp denne gruppen krever en spesiell oppmerksomhet fordi de ikke har de sterke interessegruppene i ryggen som andre grupper som – på en måte – slåss om velferdsmilliardene, har. Men det er da også desto mer forpliktende for oss. Når vi da i tillegg har en regjering som beskriver situasjonen i det kommunale barnevernet som kritisk, er det alvorlig, og det forplikter til handling. Som statsrådens første svar også ga uttrykk for, er det uakseptable forhold som beskrives som alvorlig.

Når vi da har sett at kommunene har fått økte midler, og vi fortsatt sitter med den situasjonen i barnevernet, er spørsmålet, som var utgangspunktet for mitt første spørsmål: Hvilke virkemidler er regjeringen villig til å ta i bruk for å sørge for at kommunene faktisk prioriterer barnevernet? Er regjeringen villig til å ta i bruk øremerking av midler for å sikre at barnevernet trappes opp til et anstendig nivå?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:26:11]: Som jeg var inne på i mitt første svar, har man altså lagt rammene for kommunene for 2010, hvor man også har tatt høyde for 400 nye stillinger innenfor barnevernet. Så langt kan vi ikke dokumentere at det har kommet 400 nye stillinger rundt omkring i Kommune-Norge knyttet til det kommunale barnevernet, men vi har en bedre oversikt over det spørsmålet til høsten.

Så vil jeg si at vi må vurdere øremerking. Vi må vurdere om lovverket er godt nok. Vi må vurdere om det er andre typer tiltak vi må sette i gang hvis ikke det vi allerede har gjort, har gitt virkning som merkes for de barna det faktisk gjelder. Så ingen virkemidler kan utelukkes hvis vi finner at det er nødvendig for å nå målet om et barnevern med en kvalitet som gjør at vi føler oss rimelig trygge på at barn som er i en kritisk situasjon, får hjelp.

Spørsmål 4

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Gunnar Gundersen til nærings- og handelsministeren, vil bli besvart av justisministeren på vegne av nærings- og handelsministeren, som er bortreist.

Gunnar Gundersen (H) [11:27:26]: Da får vi håpe justisministeren svarer bedre enn finansministeren har gjort. Spørsmålet lyder:

«Regjeringen har ved flere anledninger poengtert at bedrifter med statlig eierskap skal være ledende innen samfunnsansvar, og at det er styrets ansvar å implementere retningslinjer og systemer for å følge dette opp. Finansministeren og styreleder i Cermaq til 2009 har unnlatt å gå inn i denne problematikken med begrunnelse i at styret «ikke fikk kjennskap eller ble orientert om» fiskeoljehandel med Vest-Afrika.

Hvordan ser statsråden på dette som en forklaring fra en styreleder i et statlig selskap?»

Statsråd Knut Storberget [11:28:06]: Jeg skal prøve å svare så godt jeg kan, og så får vi se hvordan det går.

Innledningsvis har jeg lyst til å si at det ikke er min intensjon å sette meg til doms over styremedlemmers aktiviteter ute i helstatlige og halvstatlige selskaper, men det er altså viktig, slik det også framgår av spørsmålet, at man fra statens side skal ta det ansvaret som ligger i å bringe samfunnsansvaret inn i de styrende organer.

Jeg viser til at Cermaq ASA er et børsnotert selskap der staten eier 43,54 pst. Staten som aksjonær forholder seg til Cermaqs styre og ledelse i henhold til allmennaksjelovens bestemmelser om rolledelingen mellom styre, ledelse og eiere. Det følger bl.a. av dette at det er styret og selskapets ledelse som er ansvarlig for selskapets forretningsmessige drift, herunder hvilke fullmakter selskapets administrasjon får til å utføre en hensiktsmessig forvaltning av selskapets interesser og verdier.

Selskapets administrative ledelse har opplyst at avtaler som et datterselskap inngår om leveranser av råvarer til produksjonen, i dette tilfellet EWOS' avtaler med Rieber Oils om fiskeolje til fiskeforproduksjon, er avtaler som administrasjonen har håndtert innenfor sine fullmakter. Videre har selskapets administrative ledelse opplyst av avtalen med Rieber av denne grunn ikke har vært forelagt styret i Cermaq ASA.

Da Cermaq ASA informerte Nærings- og handelsdepartementet om saken i mars, presiserte departementet en forventning om at Cermaq og dets selskaper tok kontakt med og fulgte råd fra Utenriksdepartementet hva gjelder forståelsen av tilrådingen om handel med Vest-Sahara. Cermaqs datterselskap EWOS besluttet 9. april å avslutte handelen med fiskeolje fra Rieber Oils fra det omstridte området i Marokko og Vest-Sahara, en beslutning Nærings- og handelsdepartementet har tatt til etterretning.

Gunnar Gundersen (H) [11:30:14]: Jeg takker for svaret. Jeg synes statsråden gir inntrykk av at man tar dette på alvor, og det setter jeg pris på.

Det er nå kommet fram at avtalene ligger helt tilbake til 2002, så et møte i mars er i ettertid, og et styre skal ligge i forkant. Jeg synes Sylvia Brustad, daværende næringsminister, sa dette veldig godt i Statens eierberetning fra 2008. Der sier hun:

«Det er selskapenes styrer som er ansvarlig for å implementere retningslinjer og systemer som sikrer at bedriftens samfunnsansvar ivaretas på best mulig måte.»

Daværende styreleder, Johnsen, har svart til meg at styret ikke fikk dette behandlet, fikk ikke kjennskap til eller ble informert om dette.

Da er vi nede på hvordan et styre skal skrive retningslinjer og implementere systemer. Holder det at man stikker hodet så langt ned i sanden at man ikke registrerer hva som foregår?

Statsråd Knut Storberget [11:31:18]: Jeg er helt enig med daværende næringsminister Sylvia Brustad i de initiativ som ble tatt under hennes tid, men er også enig i det som er gjort av Næringsdepartementet seinere. Jeg vil særlig vise til den nyheten som ble lagt ut på Nærings- og handelsdepartementets hjemmeside 5. oktober 2009, og til PwCs rapport, hvor uttalelsen fra Sylvia Brustad kom, men også til det som framgår i St.meld. nr. 10 for 2008–2009 om næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi, og som nettopp er det politiske spørsmålet, som jeg forstår også representanten Gundersen er opptatt av: Hva kan man gjøre, ikke bare overfor statlige eier, men overfor alle typer eiere, slik at man tar det betydelige samfunnsansvaret det er å innrette virksomheten slik at man driver innenfor det de fleste av oss oppfatter som et godt samfunnsansvar? Det er der jeg mener politikken i saken ligger. Jeg mener også i høy grad at Næringsdepartementets skiftende statsråder faktisk har tatt grep i forhold til dette, slik at man i større grad får instrumenter som gjør sitt til at ikke bare de styrende organer, men også administrasjonen får hånd om dette.

Gunnar Gundersen (H) [11:32:31]: Igjen: Jeg setter pris på at justisministeren ser alvoret i dette – det føler jeg virkelig at han gjør – og at han tar med seg noen signaler tilbake til næringsministeren, for her må det gjøres mer.

Et selskap som Kerr-McGee ble utestengt av Statens pensjonsfond utland fordi de hadde inngått en kontrakt i Vest-Sahara i 2008. Så ble den reversert i 2009. Det illustrerer alvoret.

Norges Banks forvaltning av Statens pensjonsfond utland overvåkes av finansministeren, som den gang var styreleder i Cermaq. Møtet i mars var det veldig bra at man tok initiativ til, men departementet burde også gå inn og granske om det var retningslinjer og systemer i Cermaq helt tilbake til 2002 som gjorde at selskapet var oppmerksom på den type problematikk man her gikk inn i. Det er jo det interessante. Var retningslinjene og systemene på plass? Vil departementet gå inn og granske om dette faktisk var på plass?

Statsråd Knut Storberget [11:33:40]: Jeg skal love at jeg skal ta med meg signalene fra representanten Gun-

dersen til næringsministeren om dette, og jeg er overbevist om at han også leser referatet fra denne spørretimen, slik at han kan se nærmere hva som faktisk ble sagt.

Jeg tror det er helt avgjørende for denne typen utfordringer vi står overfor – og det gjelder ikke bare i selskaper hvor staten er engasjert, men det gjelder også i andre rent private selskaper – at man får systemer og muligheter for alle nivåer i organisasjonene og i alle typer selskaper, i datterselskaper og i konsern, til å kunne drive effektiv kontroll, slik at man ser at samfunnsansvaret tas på alvor. Der må jeg si at jeg syns at de generelle grepene som er gjort fra Næringsdepartementet i løpet av de siste årene, er veldig viktige skritt på rett vei for å bringe aktivitet inn i det samfunnsansvaret som vi ønsker at de skal ta.

Spørsmål 5

Ingjerd Schou (H) [11:34:51]: «Høyre synes det er en god idé å sikre jernbaneutdanninger på masternivå i Norge.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at forvaltning og institusjoner har tilstrekkelig og høy kompetanse innen jernbane, signalanlegg og annet?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:35:09]: Jernbaneverket har det overordna ansvaret for å sikre den jernbanefaglege kompetansen i Norge. Det er nødvendig at auka løyvingar så langt som råd er, går hand i hand med rekruttering og utdanning av nok folk med rett kompetanse. Å utvikla utdanningstilbod og nok kapasitet for å gjennomføra den auka satsinga på jernbane vil ta noko tid. Vi må difor vera budde på at manglande kompetanse vil vera eit problem innanfor enkelte delar av sektoren òg ei tid framover.

Jernbaneverket arbeider no langs to linjer. Den eine er å dekkja opp dei områda der ein har kompetansemangel i dag. Dette gjeld i fyrste rekkje signalfaga. Det andre er det meir langsiktige arbeidet for utdanningstilbod som sikrar jernbanefagleg kompetanse framover. Dette gjeld fagarbeidar-, bachelor- og masternivå.

- Av tiltaka som blir arbeidd med, vil eg bl.a. nemna:
- Jernbaneverket har sett ned to arbeidsgrupper med representantar frå heile sektoren for å kartleggja det samla kompetansebehovet framover. Planen er å marknadsføra jernbanebransjen og arbeida saman for å utvikla gode utdanningstilbod for jernbanefagleg kompetanse.
 - På signalfeltet har Jernbaneverket sett i verk eit opplæringsprogram for å auka kapasiteten på utdanning av signalingeniørar komande haust. Opplæringa skjer i samarbeid med Norsk jernbaneskule. Det blir samtidig arbeidd med å oppretta eit bachelorstudium i signalfag i samarbeid med Høgskulen i Oslo, med oppstart i 2011. Høgskulen har også meldt interesse for å oppretta bachelorstudium innan banefag og kontaktleidning/elkraft. Jernbaneverket planlegg dessutan, saman med Høgskulen, å skipa valfag i jernbaneteknikk frå hausten av.

- Det har òg vore kontakt mellom Jernbaneverket og NTNU for å sjå om det er mogleg å oppretta ein erfaringsbasert mastergrad i jernbaneteknikk, slik at dei som alt har ein bachelorgrad, kan utdanna seg vidare på deltid. Ein ser for seg at ein slik mastergrad vil kunna dekkja fleire jernbanefag.
- Hausten 2010 vil Jernbaneverket gjennomføra ein anbodskonkurranse retta mot høgskular. Målet er å få til ei deltid vidareutdanning for fagarbeidarar som ynskjer å gå vidare på ingeniørnivå. Det kan vera aktuelt å etablere bachelorgrader ved fleire høgskular.

Ingjerd Schou (H) [11:37:38]: Jeg takker statsråden for svaret.

Det er mye positivt på ulike nivå, fra fagarbeider og opp til masterstudium, som er på trappene. Utdanning er sentralt på alle nivå for å sikre både omdømme og renommé, ikke minst legitimitet til utdanningene og kvalitet, særlig når det gjelder jernbanen, som vi nå snakker om. Men også for å rekruttere på ulike nivå er det avgjørende at vi har utdanning.

Jernbaneverket skylder på mangel på kompetanse. Jernbaneteknikk har jo vært et eget fag, men det har vært ute av undervisningsplanen ved NTNU fordi man bl.a. har slitt med søkere. Jernbaneteknikk har vært en utdanning – en del av en utdanning – i studiet bygg, anlegg og transport ved NTNU. Ser ikke statsråden behov for at man igjen skal på en måte heise opp mulighetene for å ha en masterutdanning på høyskolenivå?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:38:41]: Det å oppretta mastergrad i jernbaneteknikk er eit av fleire tema som blir drøfta mellom NTNU og Jernbaneverket. Eg vil nok sjølv meina at det er ambisiøst, det som ligg her frå Jernbaneverket: planar om utdanning på ulike nivå og samarbeid med ulike høgskulemiljø.

I tillegg har eg sjølv registrert at dei har ei utstrakt samarbeidsverksemd, f.eks. det å invitera studentar frå høgskulemiljø til anlegg der det er arbeid. Da eg sjølv besøkte Gjevingåsen, var det to studentgrupper frå NTNU der, med siktemål frå Jernbaneverket si side om å rekruttere fleire inn nettopp i Jernbaneverket.

Ingjerd Schou (H) [11:39:49]: Takk for svaret.

En egen utdanning vil kunne gi mer status, gi mer informasjon om fagene og også gjøre det lettere å markedsføre studiet. Det er spennende utfordringer for jernbanen de kommende år i Norge. Det er viktig å poengtere at det faktisk er mulig for studenter å gjøre karriere innenfor samferdselssektoren og jernbanen. Nå sier statsråden selv at Jernbaneverket sier at manglende kompetanse vil de nok slite med over tid. Spørsmålet gjelder for det første det å åpne for muligheter for studenter i Norge, som vi nå snakker om, men også i utlandet, og samarbeid med høyskoler og universitet utenfor Norge. Har statsråden vurdert det?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:40:35]: Det er eit faktum at ein vil slita med kompetanse på ulike felt

innanfor jernbaneverksemda i tida framover, ikkje minst fordi det skal gjerast veldig mykje meir arbeid, år for år. Men så vil eg seia at Jernbaneverket sjølv har offensivt teke tak i dette. Det er jo dei, i samarbeid med høgskulemiljøa, som må sjå nøyare på kva type utdanning som trengst. Så får eg gjera mitt til at det blir stilt midlar til disposisjon til det arbeidet som skal utførast heile tida. Eg meiner at representanten må vera veldig fornøgd med den tilnærminga som Jernbaneverket no har, og eg skal ta med meg det som ho har framført her – om betydninga av kompetanse – tilbake til Jernbaneverket.

Spørsmål 6

Freddy de Ruiter (A) [11:41:49]: «Regjeringen har initiert NOU 2009:3, som vurderer etablering av et eget veitilsyn, og et flertall i utvalget som har foretatt utredningen, anbefaler å etablere et slikt tilsyn. Regjeringen har dette til vurdering.

Hvor mye vil etablering og drift av et eventuelt veitilsyn koste?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:42:16]: Som representanten de Ruiter peikar på, har det vore nedsett eit offentleg utval for å greia ut spørsmålet om eit eige tilsyn. Utvalet, som vart oppnemnt i 2007, hadde til oppgåve å vurdere oppretting av eit eventuelt sjølvstendig organ for tilsyn med veginfrastrukturen. Eit slikt tilsyn skulle i høve til mandatet ikkje ha ansvar for tilsyn retta mot trafikantane eller køyretøya. Utvalet la i februar 2009 fram ei delt innstilling, jf. NOU 2009:3, På sikker veg. Eit fleirtal i utvalet gjekk inn for å etablere eit slikt sjølvstendig tilsyn med ansvar for veginfrastrukturen. Eit mindretal vurderte det som lite tenleg å etablere eit slikt organ. Sidan har utvalet sin rapport vore på brei høyring, og Samferdselsdepartementet mottok faktisk 59 høyringssvar.

Etter mi vurdering må det vera ein føresetnad for å etablere eit nytt uavhengig vegtilsyn at det kan godtgjerast at dette organet gjev auka tryggleik i trafikken. Behovet for eit tilsyn må altså vurderast opp mot effektane dette vil ha på trafikktryggleiken. I dette legg eg eit implisitt krav om at ressursane knytte til etablering og drift av eit tilsyn ikkje kan brukast meir effektivt på andre tiltak for å nå eit slikt mål. Vi må vera forsiktige med å tilrå endringar av denne typen utan at det samstundes kan underbyggjast at ei slik endring gjev meir tryggleik.

Utvalet rekna at eit sjølvstendig tilsynsorgan for infrastrukturen vil måtta ha ei bemanning i intervallet 50 til 100 årsverk. Erfaringane frå dei andre tilsyna som ligg under Samferdselsdepartementet, viser at desse tilsyna har ein kostnad per årsverk på noko i overkant av 1 mill. kr. Om vi legg desse tala til grunn, inneber det at dei årlege kostnadane ved eit slikt tilsyn vil kunna vera mellom 50 og 100 mill. kr. Kostnadene knytte til sjølv etablering ligg ikkje inne i dette overslaget.

Eit aspekt som òg er viktig, er tilgangen på kompetanse. Etablering av eit nytt sjølvstendig organ vil ytterlegare for-

sterka dei store rekrutteringsutfordringane vi alt har, og som vi vil ha i åra som kjem. Det vil i stor grad vera mykje av den same kompetansen som eit tilsyn i vegsektoren har behov for, som den vegeigarar og Vegvesenet etterspør.

Ressursar til eit tilsyn vil alltid ha ein alternativ bruk. Regjeringa si vurdering handlar sjølvstendig om på kva måte vi kan få mest tryggleik ut av ressursane. Som eg tidlegare har meldt til Stortinget, legg eg opp til å gje ei orientering om regjeringa si vurdering av denne saka i samband med statsbudsjettet for 2011.

Freddy de Ruiter (A) [11:44:58]: Jeg vil takke statsråden for et veldig godt svar.

Jeg vil litt tilbake til det statsråden avsluttet med, nemlig effekten og hva en kan få ut av 50–100 mill. kr til trafikksikkerhetstiltak i året. Jeg ønsker derfor å stille følgende spørsmål til statsråden: Hva kan vi få av trafikksikkerhetstiltak for 50–100 mill. kr hvert år?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:45:30]: Utvalet legg fram tal som viser at under visse føresetnader vil alternativ bruk av dei ressursane som eit sjølvstendig tilsyn vil krevja – altså kanskje om lag 100 mill. kr – over ein tiårsperiode kunna gje ein reduksjon i talet på drepne og hardt skadde på om lag 300. Det er på visse vilkår og over ti år. Det er eitt tal.

Noko anna er midtdelarar. Der er gjennomsnittskostnaden 17,5 mill. kr per km, så det kan bety 6 km med midtdelarar. For rumlefelt er prisen rimelegare. Ein kan få 29 km med rumlefelt for 100 mill. kr.

Freddy de Ruiter (A) [11:46:31]: Dette var jo ganske interessante presiseringer av hva en kan få ved alternativ bruk av pengene.

Jeg har nok et spørsmål til statsråden helt på tampen: Har en reflektert noe over hva som er mulige alternativer til et veitilsyn?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:46:53]: Det eine alternativet kan vera å la dei ansvarsforholda og den oppgåvefordelinga som er i dag, få halda fram. Det er jo tilsyn med vegane våre òg i dag. Av og til blir det framstilt i Stortinget f.eks. som om det ikkje er noko tilsyn. Statens vegvesen er jo på pletten jamnleg både på veg og ikkje minst i samband med ulykker. Der har dei andre tilsyns spesielle oppgåver. Så eit alternativ er å la det vera som i dag. Eit anna alternativ kan vera å oppretta ei eiga eining innan Vegdirektoratet. Det kan òg finnast andre alternativ. Dette er vurderingar som eg vil koma tilbake til i samband med statsbudsjettet.

Spørsmål 7

Arve Kambe (H) [11:48:17]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til miljø- og utviklingsministeren:

«I Haugesunds Avis den 6. mai 2010 kommer det fram at Miljøverndepartementet skal delta med 17 ansatte fra kulturminneavdelingen i forbindelse med et godt begrun-

net besøk i Odda og Rosendal. Andre kommuner og tiltakshavere opplever at svært mange statlige ansatte deltar på møter hvor innsigelser og meklinger står på dagsorden. Samtidig opplever mange lang saksbehandlingstid, og mange statlige innsigelser blir også opprettholdt etter meklung.

Synes statsråden slike tilfeller er fornuftige, eller kunne færre deltatt?»

Statsråd Erik Solheim [11:49:05]: Jeg er, som representanten Kambe, veldig opptatt av at offentlig forvaltning skal være effektiv, at det skal være så kort saksbehandlingstid som mulig, og at embetsmenn og for den del politikere skal arbeide hardt og «stå tidlig opp om morran» for å få sakene unna.

Når det er sagt, vil jeg si at dette var en tur som var særdeles godt begrunnet. Den kritikken vi vanligvis får i Stortinget, er at det er for mye caffè latte-kultur, som representanter for Høyre og Fremskrittspartiet av og til sier, i den sentrale forvaltningen, at det er for mye Oslo, og at folk er for lite ute. At saksbehandlere som arbeider med kulturminner, reiser til et så sentralt sted for norske kulturminner som Odda, mener jeg er veldig godt begrunnet. Jeg vil gå så langt som å si at det er det motsatte som er problemet, at politikere og saksbehandlere er for lite ute. Problemet er ikke at de er for mye ute. Hvis man skal kunne gjøre en god jobb med noe så sentralt som kulturminner, må man kjenne feltet. Man må kunne se det for seg. Man kan ikke arbeide med det bare teoretisk på papir, man må være der ute hvor det skjer. Det å ha sett kulturminner med sine egne øyne gjør at man arbeider veldig mye bedre med det.

Jeg merker meg også at spøreren i sin formulering i spørsmålet sier at dette var «et godt begrunnet besøk». Det var et særdeles godt begrunnet besøk, og det vakte, slik jeg oppfattet det, veldig positive reaksjoner i Odda at så mange kom.

La meg bare til slutt si at kulturminner i Odda står veldig høyt på vår prioriteringsliste. Vi har lang tradisjon i Norge for å ta vare på gamle bygg fra bondekulturen, på stavkirker og mange andre kulturminner, men et av de store sentrale temaene nå er industriminne. For en regjering som springer ut av arbeiderbevegelsen, er det klart at det er en helt særlig forpliktelse.

Arve Kambe (H) [11:50:51]: Takk for et greit svar. Det er alltid kjekt med en statsråd som kommer til spørretimen uten manus fra embetsverket.

Noe av poenget var, som jeg skrev, at det var «et godt begrunnet besøk». Mitt poeng var ikke det. Høyres landsmøte hadde en ganske stor debatt i forbindelse med at vi mener at bl.a. Miljøverndepartementet, med de embetsmenn miljøvernministeren har, er overadministrert og har for mange ansatte. De driver med for mange innsigelser og har åpenbart så god tid til å jobbe med innsigelser og overgrep mot lokale kommunale vedtak at man faktisk gjør det.

Mitt oppfølgingsspørsmål er derfor: Har miljøvernministeren tall på hvor mange innsigelser han selv hvert år

bidrar til? Har han også tilsvarende tall på hvor mange saker som løses ved mekling hos miljøvernministeren?

Statsråd Erik Solheim [11:51:48]: Jeg hater å gi upresise tall til Stortinget, som det nødvendigvis må bli når jeg skal ta det etter egen hukommelse. Så jeg må gi dette med det forbehold at jeg vil komme tilbake med mer presise tall, slik at jeg ikke fører Stortinget bak lyset.

Det er jo et lite antall saker som bringes inn til innsigelse i Miljøverndepartementet. I plansaker tror jeg det er rundt 50 – men igjen med det forbehold at nå er det altså etter min hukommelse. Noen ganger er det en fordel at statsråder kommer med svar fra embetsverket, for da er man på slike punkter presis. Men det er altså ikke Miljøverndepartementet som bringer saker inn. Det er fylkesmannen som har ansvaret for å påse at statlige lover og regler følges – i bunn og grunn påse at det Stortinget, ofte med Høyres medvirkning, har vedtatt, blir satt ut i livet. Men det skjer på basis av innsigelse fra fylkesmannen. Jeg tror vi behandler i størrelsesorden 50 saker i året, og vi gir da noen ganger fylkesmannen rett og noen ganger kommunene rett.

Arve Kambe (H) [11:52:44]: Det er helt åpenbart at fylkesmannen driver med altfor mange innsigelser. Til og med når fylkesmannen har lokale og regionale innsigelser, er det mekling med kommunene, og i ytterste konsekvens går det til Miljøverndepartementet. Vi mener fylkesmannen burde fått en betydelig mindre mulighet til å legge inn innsigelser mot lokale planer med bred lokal forankring.

Det jeg kunne tenke meg å spørre om – bare som en del av mitt spørsmål – er at mange opplever en lang saksbehandlingstid for mange av de sakene som ligger i Miljøverndepartementet. En av de sakene som veldig mange kommuner venter på nå, er de statlige retningslinjene for bl.a. 100-metersbeltet i strandsonen. Høringsfristen gikk ut for nesten ett år siden. Når kommer de? Det er det veldig mange kommuner som har etterlyst.

Statsråden og jeg har hatt en interpellasjonsdebatt hvor vi kom med ønsker om differensiering av strandsoneforvaltningen, og det er det departementet som jobber med. Er det slik at det er for mange som jobber med andre saker, altså at man legger seg opp i kommunenes egne saker, framfor å drive med en differensiert strandsoneforvaltning?

Statsråd Erik Solheim [11:53:49]: Når det gjelder strandsonen, har vi jo innført en tredeling av dette, som ikke var da Høyre satt i regjering – bare for å starte med det. I den tredelingen gjenstår det et visst arbeid med de kommunene som er i mellomkategorien. I all hovedsak er det kommuner i Hordaland og Rogaland, og derfor selvfølgelig av spesiell interesse for spøreren. Vi vil i aller nærmeste framtid komme tilbake med et initiativ på det området.

Når det er sagt, er det her en fundamental uenighet mellom Høyre og den rød-grønne regjeringen. Jeg må si at Høyres landsmøte – som jeg også hadde i en tidligere debatt, jeg kan ikke avklare det i spørretimen nå – var et

fundamentalt tilbakeslag for Høyre som miljøparti, stikk i strid med hva vi nå ser i Storbritannia, hvor den konservative regjeringen forsøker å ta miljøhensyn. Det er litt uklart hva Høyre mener, men hvis man skal ta dette på alvor, vil det være et fundamentalt tilbakeskritt for Høyre som miljøparti, og stikk i strid med – som det også er dokumentert i Stortinget – hva Høyre sto for da Børge Brende var miljøvernminister, og man var en del av Bondevik-regjeringen. Men Kristelig Folkepartis innflytelse på Høyre og Børge Brendes innflytelse på Høyre har vel kanskje gått ut, slik at man kan tillate seg å gå veldig langt tilbake i miljøpolitikken.

Presidenten: Stortinget går tilbake til spørsmål 1, fra representanten Hans Olav Syversen til statsministeren. Spørsmålet vil bli besvart av justisministeren som rette vedkommende.

Spørsmål 1

Hans Olav Syversen (KrF) [11:55:11]: «Hvilke vurderinger gjør statsministeren» – eller justisministeren – «seg i forbindelse med at regjeringen for annen gang på kort tid har fått lovforslag underkjent av Høyesterett med den begrunnelse at forslagene og Stortingets flertallsvedtak har vært i strid med Grunnloven?»

Statsråd Knut Storberget [11:55:35]: Aller først vil jeg få uttrykke begeistring for å få lov til å diskutere denne type spørsmål også i Stortinget, for dette er viktige spørsmål. Det handler om maktbalanse, det handler om kontroll, og det handler om demokrati.

Høyesteretts plenumsdom 12. mai 2010 gjaldt tomtefesteinstruksen, som jo gir festere av boligtomter på statsgrunn gunstigere vilkår enn det som ellers følger av tomtefesteloven – en åpenbart viktig sosial ordning for mange. Høyesteretts flertall – ni dommere – kom til at instruksen var i strid med Grunnloven § 106, som for så vidt gjaldt eiendommer som eies av Opplysningsvesenets fond – og jeg må tillegge – en bestemmelse som ikke så ofte er prøvd i norske domstoler.

Høyesteretts plenumsdom 12. februar 2010 gjaldt en omlegging av rederiskatteordningen. Et flertall på seks dommere mente omleggingen innebar tilbakevirkning i strid med Grunnloven § 97 – en bestemmelse som for øvrig kanskje er oftere anvendt.

I begge tilfellene var grunnlovsspørsmålet grundig utredet av regjeringa. Det ble avholdt muntlige høringer med flere grunnlovsekspertes under komitébehandlingen i Stortinget, og grunnlovsspørsmålet er utførlig kommentert i innstillingene til Odelstinget.

Begge dommene fra Høyesterett er avsagt under dissens, slik at et mindretall i det vesentlige hadde samme syn på grunnlovsspørsmålet som regjeringa og stortingsflertallet. Dette viser at slike grunnlovsspørsmål, som var oppe i de to sakene, er vanskelige, og at det kan være ulike oppfatninger også blant de fremste eksperter på dette området. Jeg må føye til: Hadde vi hatt en sjablong som kunne

si noe om rettslige standarder, og hvordan de var å forstå – også når Høyesterett skal vurdere dem, og også når det er opp mot Grunnloven – kunne det vært enkelt. Men slik er det heldigvis ikke.

I begge sakene skulle de aktuelle lovendringene ivareta viktige samfunnshensyn. I samfunnsmessig viktige saker må regjeringa kunne bruke det handlingsrommet som man etter en grundig vurdering mener ligger innenfor Grunnlovens grenser. Regjeringa og stortingsflertallet mener at man i disse to sakene ikke trådte over disse grensene.

Så har det i etterkant vist seg at Høyesterett har en annen vurdering. Det må forventes at Høyesterett av og til kan ha et annet syn på om en lov er i samsvar med Grunnloven enn det regjeringa og Stortinget har. Prøving av om lovgivingen er i samsvar med Grunnloven er en del av vårt konstitusjonelle system.

Grunnloven § 106 har, som jeg sa tidligere, ikke vært prøvd for Høyesterett på nesten 100 år. Vi har til nå fått avklaringer om hvordan bestemmelsen skal forstås, også i lys av den samfunnsutviklingen som har vært. Dommen om rederibeskatningen ga viktige signaler om tolkingen av Grunnloven § 97. Regjeringa tar dette til etterretning i sitt videre arbeid.

Hans Olav Syversen (KrF) [11:58:19]: Jeg er først og fremst glad for at man tar det til etterretning, ellers hadde vi fått en ny statsskikk her i landet – og det har vi vel ikke tenkt til med det første, håper jeg.

Først til det faktum at statsministeren ikke velger å svare selv. Han var selv med og presenterte tomtefesteinstruksjonen. Da var det tydeligvis gjaldt nok for statsministeren å møte offentligheten i det spørsmålet som gjaldt Opplysningsvesenets fond. Å svare for at man har overtrådt grensene for hva Grunnloven tillater, overlater han til sine regjeringskolleger. Det tar jeg til etterretning.

Men Storberget sa da dette ble lagt fram, at staten må gå foran med et godt eksempel. «Med dette vedtaket tar staten ansvar», sa justisminister Knut Storberget. Mitt spørsmål er: Hvorfor bevilget man seg ikke en sikkerhetsmargin på tross av advarsler, slik at man ikke kom på tvers av Grunnlovens bestemmelser?

Statsråd Knut Storberget [11:59:28]: La meg bare først fastslå én gang til at demokratiet må tåle at makten er fordelt, og at makten kontrolleres. Så må demokratiet og institusjonene som tar del i maktfordelingen, tåle at politikere – deriblant meg selv – uttrykker uenighet med det som ble konklusjonen, og enighet om mindretallets konklusjon. Slik er det.

Når det gjelder denne konkrete saken, er det jo interessant at det ikke er første gang tomtefestelovgivning har vært i Høyesterett. Det er altså slik at da den forrige regjeringa bidro til et kompromiss om innløsningsreglene, ble det også underkjent av Høyesterett. Så dette viser at det er en type lovgivning og et område hvor politikere er utålmodige for å få til gode løsninger. Jeg mener begge løsningene la opp til at man skulle ivareta begge parter i saken. Men så er det slik at i disse rettslige spørsmålene er det ulikt syn. Det må vi ta til etterretning.

Hans Olav Syversen (KrF) [12:00:37]: Det som uansett står fast, er jo at regjeringen har gått på to svært alvorlige nederlag, på tross av mangfoldige advarsler i begge sakene om at her var man i ferd med å krysse en linje hvor man kunne risikere et nederlag hvis sakene skulle komme for Høyesterett. Allikevel turet man fram, og dette er ikke tilfeldig. Jeg siterer her nå faglig leder i SV:

«Vi er oppgitt. Det som var en politisk seier, er nå blitt nullet ut. Det er problematisk at Regjeringen finner en politisk løsning som Høyesterett i neste øyeblikk setter til side.»

Dette viser at det er noe med forståelsen i regjeringspartiene som svikter.

Så til fremtiden: Med det tapet man nå har lidt når det gjelder Opplysningsvesenets fond, hvordan har regjeringen tenkt å godtgjøre den situasjonen som er oppstått? Får vi nå en sak fram for Stortinget med det aller, aller første?

Statsråd Knut Storberget [12:01:45]: Jeg mener jo at denne siste dommen vedrørende tomtefesteinstruksjonen må gjennomgås av regjeringen. Det ligger ikke til mitt departement, men det ligger til fornyingsministeren å håndtere den saken. Jeg formoder at hun vil komme og orientere Stortinget om framdriften på egnet måte, og jeg må henvise til hennes departement når det gjelder videre oppfølging av hvordan dommen skal håndteres i framtida.

Presidenten: Stortinget går da over til spørsmål 8.

Spørsmål 8

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [12:02:29]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til vår dyktige justisminister:

«I saker hvor mennesker som har konvertert og søker asyl i Norge, må det være av interesse for alle parter at mest mulig informasjon som kan belyse saken, kommer fram tidligst mulig. Blant annet er det vesentlig å finne ut om konverteringen er reell. Miljøet rundt den konverterte og medlemmer i det aktuelle kirkesamfunnet blir aldri kontaktet av UDI/UNE i prosessen med å verifisere søkers påstander om konvertering.

Vil statsråden sørge for at dette legges inn som en standard rutine i behandlingen av slike saker?»

Statsråd Knut Storberget [12:03:13]: Innledningsvis vil jeg understreke at Norge gir asyl til personer som blir forfulgt på grunn av sin tro, herunder også konvertitter. Norge er bundet av Flyktningkonvensjonen, og det følger av denne at forfølgelse på grunnlag av religion danner grunnlag for flyktningstatus. I den nye utlendingsloven, som trådte i kraft 1. januar i år, er det også tydelig presisert at frihet til å skifte religion eller annet livssyn skal omfattes av forfølgelsesgrunnen «religion» i Flyktningkonvensjonen.

Som kjent er det Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda som behandler enkeltsaker etter utlendingslovgivingen. De vurderer i hver sak hvorvidt den enkelte asyl-

søker har krav på beskyttelse, basert på søkerens egen forklaring og bl.a. informasjon om menneskerettsituasjonen og forfølgelsesfaren mer generelt i området som søkeren kommer fra. Det foretas en helhetlig og fri bevisbedømmelse. Foreligger det tvil om bedømmelsen, vil tvilen som utgangspunkt komme søkeren til gode så lenge konsekvensene ved en uriktig avgjørelse om retur kan innebære at asylsøkeren blir utsatt for forfølgelse. Det er viktig. Norske myndigheter har bevisbyrden for at det er trygt å returnere.

Søkeren har et ansvar for å sannsynliggjøre sine anførsler så langt det er mulig. Samtidig følger det av forvaltningsloven at forvaltningen har plikt til å påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak fattes. I så måte er jeg langt på vei enig med spørderen i det ansvaret man har for å bringe fram opplysningene også fra det offentliges side. Idet myndighetene har bevisbyrden for at det er trygt å returnere, forutsetter et eventuelt avslag at myndighetene har foretatt en grundig saksbehandling og ved behov innhentet opplysninger som er nødvendige for å kunne foreta en forsvarlig vurdering.

Hvorvidt faktum i saken er tilstrekkelig opplyst, eller om det er behov for å innhente ytterligere opplysninger, vil således bero på en konkret helhetsvurdering i den enkelte sak. Jeg har tillit til at Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda innhenter opplysninger der det er nødvendig, og foretar sine vurderinger på bakgrunn av korrekt faktum. Jeg ser det på den bakgrunn ikke som hensiktsmessig å gi retningslinjer om informasjonshenting i konvertittsaker og å gå nærmere inn på spørsmålet om mer faste bevismessige regler. Jeg tror faktisk det vil kunne lamme systemet i større grad og bidra til at man ikke fikk innhentet tilstrekkelige bevis. Men så vil jeg understreke at det forhold som spørderen tar opp, ser jeg på som såpass viktig at jeg vil ta det opp i min dialog med UDI og også UNE og referere spørsmålsstillingen og for så vidt også mitt svar i Stortinget i dag.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [12:05:55]: Jeg vil takke justisministeren for svaret. Jeg er glad for at han vil bringe dette spørsmålet inn for utlendingsforvaltningen for å se på om ikke dette også kan bli om ikke en fast prosedyre, så i hvert fall et element som kan være med og komplettere den praksisen vi har i dag. Det systemet og den behandlingen vi har i dag, hvor konvertitter bl.a. må svare på det jeg vil kalle kunnskapstester, treffer ikke alltid blink, for å si det mildt. Jeg kjenner bl.a. til en sak der en baptist, en som var konvertert til en baptistmenighet, fikk spørsmål om barnedåp. Det er klart at når man konverterer til en menighet som ikke foretar barnedåp, blir slike spørsmål ganske søkte.

Jeg er som sagt glad for at dette spørsmålet vil bli brakt inn for utlendingsforvaltningen, og jeg håper at behandlingen kan bli bedre enn den er i dag når det handler om å ivareta rettssikkerheten.

Statsråd Knut Storberget [12:07:08]: Vi har jo generelle samtaler med UDI og for så vidt også med UNE om hvordan driften er. Jeg syns dette er et naturlig spørsmål

å bringe opp i den generelle debatten. Spørderen vet at vi ikke går inn i enkeltsaker, men vi har muligheten for å ha dialog rundt nettopp så viktige spørsmål som dette.

Jeg vil understreke betydningen av at det ikke bare er det å ha dialog med dem som søker. I en tid da vi ser at antall asylkomster går så betydelig ned – vi sier at asylsaksbehandlingen også skal ned, fra 240 dager og helst ned mot 60 dager, og tar sikte på å legge om mye av systemet, samtidig som vi effektuerer bosetting og utsendelse – er det desto viktigere at de avgjørelsene som fattes, er riktige og gode, fordi vi vet at det er viktige verdier som står på spill. Så jeg skal ta dette med meg.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [12:08:03]: Det er jeg helt enig med justisministeren i. Vi må ha et sikkert system som ivaretar asylsøkernes sikkerhet.

I Aftenposten i dag reises det spørsmål om rettssikkerheten, bl.a. i UNE, og det henvises til flere avslag i UNE som etter en ny runde i rettsapparatet har blitt gjort om til opphold. Også i saker som dreier seg om det spørsmålet jeg reiser i dag, kjenner jeg til at bl.a. konvertittfamilier har opplevd det samme, at et avslag i UNE ble gjort om til opphold. Det er interessant å se om disse dommene kan føre til en endring i UNEs praksis også når det gjelder konvertitter. Jeg vet ikke om justisministeren har gjort seg noen tanker om det.

Statsråd Knut Storberget [12:08:52]: Vi er vel kjent med den innsatsen som særlig Advokatforeningen har gjort nærmest pro bono, gratis, for flere. Jeg har den holdningen til det for det første at jeg syns det er veldig bra at det gjøres. Og så mener jeg at på lik linje med andre myndighetsorganer som har mulighet til å utøve tvang og fatte vedtak som berører folks livssituasjon på det alvorligste, må man tåle å bli sett i kortene. Så vil jeg også ile til med å si at når det gjelder UDIs og UNEs vedtak, mener jeg at det gjøres en veldig god jobb, samvittighetsfullt, og man har som fane at man skal ikke returnere når man risikerer at vedkommende kan bli forfulgt. Vi må allikevel tåle i noen av sakene at man blir overprøvd av domstolene. Jeg mener at de dommene som nå har kommet, gir oss veldig viktige signaler, og gir oss godt arbeidsgrunnlag for å se på bl.a. den klagesaksbehandlingen vi nå skal ha, eller gjennomgang av klagesaksbehandlingen i UNE, og at det er nyttige erfaringer å ta med seg. Men at vi kommer dit at det alltid vil være slik at domstolene vil legge UDIs og UNEs vedtak til grunn, tror jeg ikke vi vil gjøre. For det er rettslige standarder og vurderinger som skal følges.

Spørsmål 9

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [12:10:17]: «Ifølge mediene planlegger regjeringen å flytte dagens ankomstmottak for asylsøkere på Tanum i Bærum til det eksisterende Løren transittmottak på Sinsen i Oslo. Dette har skapt betydelig uro i lokalmiljøet. Refstad/Sinsen er et område som allerede i dag har betydelige sosiale utfordringer.

Er statsråden enig i at staten ikke bør påføre Oslo enda

flere utfordringer, og vil statsråden derfor ta initiativ overfor UDI slik at nevnte ankomstmottak ikke plasseres i Oslo?»

Statsråd Knut Storberget [12:10:47]: Justisdepartementet har det overordnede ansvaret for asyl- og flyktningpolitikken i Norge, og som jeg sa som svar på mitt forrige spørsmål, har vi nå en utvikling som er meget bra i den forstand at antallet asylankomster går ned. Antall ubegrunnede asylsøkere også ser ut til å gå betydelig ned. Det fordrer at vi har en effektiv drift, både når det gjelder saksbehandling og mottak. Ansvaret for etablering og drift av asylmottak er delegert til Utlendingsdirektoratet, og UDI har ansvaret for at vi til enhver tid har tilstrekkelig antall mottaksplasser. For å få til hurtig saksbehandling av asylsøknader er vi avhengig av også å ha et robust og fleksibelt mottakssystem som bygger opp under dette. Dette er samfunnsøkonomisk svært viktig. Fremskrittspartiet er jo opptatt av det ved enhver sving.

Asylmottakene er spredt rundt i hele Norge. For å sikre en mest mulig hensiktsmessig organisering og en effektiv asylsaksbehandling er det imidlertid viktig at ankomstsenteret er plassert i nærheten av det stedet der asylsøkere registrerer søknaden om asyl, og der den innledende saksbehandlingen foregår. Man vil da få samlet og samordnet ankomstfunksjonene på en best mulig måte; registrering, informasjon, asylintervju mv. Dette vil bidra til at flere saker kan ferdigbehandles på et tidligere tidspunkt, og til å redusere oppholdstida i transittmottak.

UDI har vurdert flere mulige nye ankomstransittmottak som erstatning for Tanum mottak i Bærum kommune fra årsskiftet 2011 – all honnør til Bærum kommune og Tanum, som har gjort en kjempejobb. Direktoratet har falt ned på en midlertidig løsning med å benytte Løren mottak på Refstad i Oslo som ankomstmottak. Dette vurderes som en god løsning, idet mottaket er lokalisert i nærheten av både Politiets utlendingsenhet og UDI.

Løren transittmottak har vært i drift i elleve år. Jeg kan ikke se at endringen av et eksisterende transittmottak til et ankomstransittmottak vil innebære store belastninger for nærmiljøet på Refstad. Kapasiteten ved mottaket vil bli noe lavere enn i dag, og beboernes oppholdstid på mottaket blir også redusert.

Som øverste ansvarlige for asyl- og flyktningpolitikken er det for meg svært viktig at vi finner løsninger som setter oss i stand til å ivareta helheten i oppgavene på feltet så bra og så effektivt som mulig. Det er derfor ikke aktuelt for meg eller regjeringa å be UDI finne andre, midlertidige løsninger for ankomstransitt for asylsøkere. Dette er også meddelt Oslo kommune.

UDI vil samtidig fortsette arbeidet med å finne en mer permanent løsning for nytt ankomstsenter, og vil i den forbindelse vektlegge et fortsatt godt samarbeid med Oslo kommune.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [12:13:20]: Det var ikke noe overraskende i det svaret som ble gitt av justisministeren. Jeg registrerer at Oslo på nytt blir stemoderlig behandlet av denne regjeringen, og denne gangen går

det faktisk igjen ut over Bjerke bydel, som først mister sitt lokalsykehus, som blir erstattet med et mottakssenter for asylsøkere. Jeg er ikke sikker på om jubelen står i taket heller hos Arbeiderpartiets representanter i bydel Bjerke, eller jeg vet den ikke gjør det. Det er litt overraskende at de ikke heller er tatt med på råd.

I forrige uke var jeg på møte med Oslo politiforening, og de har en helt annen oppfatning enn det statsråden sier nå. De sier at det vil kreve betydelige ressurser – tilleggsressurser – for Oslo-politiet hvis det kommer et ankomstmottak i tillegg til det som nå er. Da må ressursene tas annetsteds fra, og det betyr dårligere rettssikkerhet for Oslos innbyggere. Så vil statsråden vurdere tilleggsbevilgninger i den midlertidige tiden dette ankomstmottaket skal være på Løren?

Statsråd Knut Storberget [12:14:20]: Først vil jeg understreke at vi har ingen erfaringer for at denne typen mottak – når man endrer status, som man faktisk gjør her, og at folk skal være der kortere tid, og det skal være færre mennesker der – skulle innebære at det blir mer kriminalitet. Hvor er det det kommer fra? Man har ingen erfaringer fra Bærum eller Tanum for at det har vært en belastning av noen størrelse for verken politiet eller andre. Så når det framstilles i media som om dette nærmest skal være en krimfabrikk, må jeg ta sterkt avstand fra det. Det er en vurdering av mennesker på flukt som jeg ikke mener er riktig. Og da må noen si fra.

Så skal jo også dette være et midlertidig opplegg. Jeg mener at et sted som har drevet mottak i elleve år, og som gjør om statusen på denne måten, ikke vil få nevneverdig belastning av det. Men paradokset for meg er at når vi nå legger ned mange mottak rundt omkring i landet, er de samme kreftene som var mot mottaket, nå på banen for å beholde mottaket, nettopp fordi det har vært viktig tilskudd til nærmiljøet.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [12:15:30]: Her var det mange unøyaktigheter. At det ikke er mye kriminalitet oppe på Vestmarksetra, ved Tanum, er kanskje ikke så overraskende. Det er ikke så mange steder å begå kriminalitet der, hvis du ikke skal skyte en elg eller noe sånt.

Men nå er Sinsen–Refstad et veldig belastet boområde allerede. Det er mange sosialklienter og mye kriminalitet i området der allerede. Det er mye fattigdom relativt sett i det området av Oslo. Jeg antar at statsråden ikke mener at asylsøkere er en ressurs i den forstand at de kommer med økonomiske midler som kan bidra til å pusse opp området der oppe, men altså bidrar negativt. Og dette gjør man helt bevisst.

Man har også flyttet Veterinærinstituttet – en attraktiv institusjon – ut av Oslo. Man har en leder i Senterpartiet som driver en mobbekampanje mot Oslo, som innkalte til pressekonferanse for å mobbe Oslo, og så tar man altså 3 mrd. kr av Oslo-innbyggernes skattepenger og gir til distriktene.

Dette er en regjering preget av distriktpolitikk, og egentlig er mitt spørsmål til statsråden: Er statsråden for-

nøyd med politikken som drives overfor Oslo, og spesielt Groruddalen?

Statsråd Knut Storberget [12:16:33]: Jeg er fornøyd med regjeringas politikk når det gjelder Oslo. Jeg syns det vi nå har fått høre om ny kommuneøkonomi og proposisjonen som kom i den forbindelse, også viser at regjeringa tar grep rundt Oslo.

Når det gjelder bekjempelse av kriminalitet, er jo faktisk det distriktet som har hatt størst vekst og fått mest penger i løpet av de siste årene, nettopp Oslo politidistrikt. Bare i år har man en vekst på 12 pst., nærmere 190 mill. kr, som man anvender veldig godt, og som har bidratt til at grove villainbrudd i Oslo i løpet av de første tre månedene i dette året har gått ned med nærmere 50 pst.

Jeg vil anbefale Fremskrittspartiet å begynne å se litt mer lyst på framtida, og se litt mer konstruktivt på en del av det som skjer ute i samfunnet. Jeg tror at en del av årsakene til at velgere vender ryggen til noen partier, er at det blir for mye surt og for mye svart.

Spørsmål 10

Fra representanten Line Henriette Hjemdal til olje- og energiministeren:

«Statsråden har i brev til komiteen vedrørende Dokument 8:25 S for 2009–2010 fremholdt at «ifølge de formelle rammene gitt i allmennaksjeloven skal ikke aksjeeierne (...) gripe inn i saker som ligger under styrets kompetanseområde». Ifølge førsteamanuensis i selskapsrett ved Universitetet i Oslo Beate Sjøfjell er dette en feilaktig gjengivelse av allmennaksjeloven.

Kan staten etter allmennaksjeloven bruke sin posisjon som majoritetsaksjonær på Statoils generalforsamling til å vedta at selskapet skal trekke seg ut av oljesand?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 11

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Torgeir Trældal til landbruks- og matministeren, vil bli besvart av miljø- og utviklingsministeren som rette vedkommende.

Torgeir Trældal (FrP) [12:18:00]: «Norske bønder sliter med å drive lønnsomt. Mattilsynet uttaler at der taptallene overstiger 10 pst., bør beitet vurderes som uegnet. Den nye dyrevelferdsloven gir Mattilsynet hjemmel til å fatte nødvendige tiltak for å sikre akseptabel dyrevelferd.

Vil statsråden iverksette tiltak mot rovdyr, slik at de norske bøndene kan velge om de vil ha kulturlandskap eller nedgrodde områder der rovdyr ferdes fritt?»

Statsråd Erik Solheim [12:18:36]: Som presidenten bemerket, var spørsmålet stilt til landbruks- og matministeren. Siden det er mitt formelle ansvar, er det jeg som sva-

rer. Men her er vi i den luksussituasjonen at landbruksministeren også kan passe på at svaret er godt og riktig. Jeg er sikker på at han kunne besvart det enda bedre, men jeg svarer altså på regjeringens vegne.

Det grunnleggende på dette området er rovdyrforliket som Stortinget inngikk våren 2004. Det var et bredt forlik, og det fastsatte bestandsmålene for de store rovdyrene i Norge. For gaupe og jerv ligger de bestandsmålene fast. De er nådd. Det betyr også at vi har åpnet for bred jakt på både jerv og gaupe, nettopp fordi man har nådd bestandsmålene. For ulv og bjørn er bestandsmålene ikke nådd, men også for de rovdyrene har det vært en oppgang, og det er selvfølgelig årsaken til at det også er en god del konflikter knyttet til dette.

Nå har regjeringen invitert Stortinget til et nytt og bredt forlik om bestandsmål for disse to artene, og det vil vi komme tilbake i løpet av 2010. Jeg håper vi da kan få et bredt forlik, og at vi også kan se det i sammenheng med hva svenskene gjør, i og med at både ulv og bjørn beveger seg på tvers mellom Norge og Sverige.

Når det gjelder det spørsmålet direkte går på, har vi en todelt målsetting i norsk rovviltpolitikk. Det er å kombinere beitebruk i Distrikts-Norge og rovdyr. Jeg har snakket om dette veldig mange ganger i Stortinget. Det er en veldig vanskelig kombinasjon – en kombinasjon som veldig få land har. De fleste land som har rovvilt og beitebruk driver gjeting. Det gjør vi i liten grad i Norge. Sverige har f.eks. ikke den samme dobbelte målsetting i distriktene.

For å få dette bedre til har vi også nå arealdifferensiert forvaltning med prioriterte beiteområder, hvor det skal være en lav terskel for felling av rovdyr, og prioriterte rovdyrområder, hvor beitenæringene må gjøre mye for å tilpasse seg det at det skal være rovvilt i disse områdene. Hensikten med denne geografisk differensierte forvaltningen er å bidra til en langsiktig og målrettet strategi for både å få tap av husdyr så lavt som overhodet mulig – ingen bonde, ingen miljøvernminister og ingen andre ønsker å se tap av husdyr – og samtidig å nå Stortingets mål om at vi skal ha levedyktige bestander av de fire store rovdyrene.

Så må jeg si at i et veldig godt samarbeid mellom landbruksministeren og meg – og mange andre også – har denne regjeringen innført en serie tiltak for å forsøke å dempe de konflikter det fører til at vi har rovdyr i Norge. Stortinget behandlet senest for bare et par uker siden – var det vel – nye regler for nødverge. Vi har satt opp gjerder – et kontroversielt tiltak, men et tiltak som virker. Vi har satt i gang tiltak for raskere uttak av rovdyr når beslutning er fattet. Og vi annonserte senest for et par uker siden i Hedmark at vi nå vil gi jaktlag i Hedmark lønn fra første dag for å ta ut rovvilt når beslutningen om uttak er tatt. Så det gjøres masse for å redusere konflikter, men konflikter er dessverre uunngåelig gitt den dobbelte målsetting som Stortinget har fastsatt, og som det er bred, bred støtte for i den norske befolkningen.

Torgeir Trældal (FrP) [12:21:55]: Jeg takker først statsråden for svaret. Men når han prater om at man har prøvd å dempe konflikten, er i alle fall ikke det noe vi som prater med folk rundt om som ser hva

som rører seg, ser, for konfliktene blir bare verre og verre.

Jeg kan sitere fra Nationen den 10. mai, der tre arbeiderpartiordførere i Indre Helgeland frykter nedlagte sauebruk dersom myndighetene ikke åpner for felling av skadebjørn. Der uttaler ordføreren i Grane følgende:

«Viss beitenæringa skal fortsette med å oppleve massakre i utmarka hver sommer, er det ikke lenge før indre Helgeland er uten sauebønder.»

Dette er jo ganske alvorlig for næringen. Næringen er nærmest i fritt fall på grunn av rovdyrpolitikken. Så mitt spørsmål til statsråden er: Hva er viktigst for statsråden? Er det å verne alle rovdyrene, eller er det å ta vare på en næring som vi også trenger for å skaffe mat i landet og i verden?

Statsråd Erik Solheim [12:22:52]: Med all ærbødighet for spøreren er dette den type spørsmål som ikke reduserer konflikter i Norge, og det bidrar ikke til noen opplyst debatt. Jeg kjenner ingen, overhodet ingen – ikke i Stortinget, ikke engang selv i de tøffeste miljøorganisasjonene – som mener at man skal verne alle rovdyr i Norge, som var spørsmålet. Det et bredt flertall i Stortinget har fastsatt, som alle meningsmålinger viser at et dundrende flertall i befolkningen er enig om, er at vi skal ha beitenæring i Distrikts-Norge. Det er en sunn, viktig næring. Det er også en miljømessig næring, som utnytter utmarksressurser på en fornuftig måte. Men vi skal også ha levedyktige bestander av de fire store rovdyrene. Dette er konfliktfylt, og nettopp derfor har regjeringen gjennomført en serie tiltak for å redusere konfliktene. Man kan litt polemisk si at grunnen til at det fortsatt er betydelige konflikter rundt dette, er at politikken virker. Vi har nå fått levedyktige bestander av flere av rovdyrene. Det har gjort at vi får normalisert situasjonen med vanlig jakt. Det langsiktige målet er at vi skal kunne drive alle rovdyrbestandene med normal jakt på høsten.

Torgeir Trældal (FrP) [12:24:03]: Det er jo litt søtt å høre på statsråden, som erklærer at man ved å stille spørsmål ikke reduserer konflikten. Da blir altså det å stille spørsmål i denne salen om en konflikt et demokratisk problem. Det finner jeg merkelig som svar.

Næringen melder om flere nedlagte bruk enn noen gang før. Den ønsker at man skal bevare kulturlandskap. Statsråd Brekk har ofte stått og fortalt hvor viktig det er å holde kulturlandskapet i orden, noe som jeg er enig med statsråd Brekk i. Men det er klart at man da må velge om man klarer å drive en næring videre. Jeg forstår godt at statsråden vil verne rovdyrene, for SV er jo ikke akkurat et parti som er næringsvennlig. Så mitt spørsmål til rovdyrenes beste venn, Solheim, blir: Når har du tenkt å ta næringen på alvor?

Presidenten: Presidenten vil minne om at all tale skal rettes til presidenten.

Statsråd Erik Solheim [12:24:57]: Det er selvsagt ikke noe problem at det stilles spørsmål i Stortinget. Det er

stortingsrepresentantenes ikke bare rett, men plikt, dvs. at stortingsrepresentanter som ikke stiller et betydelig antall kritiske spørsmål til regjeringen når de kommer fra opposisjonen, ville ikke gjøre jobben sin. Det som derimot er et problem, er når partier som Fremskrittspartiet hamrer løs på synspunkter som ingen har. For det kunne tenkes at det fantes noen der ute som hadde tiltro til Fremskrittspartiet, og siden Fremskrittspartiet hamret løs på disse standpunktene, trodde at det var noen som mente det. Det er ingen – jeg gjentar ingen – som mener at alle rovdyr i Norge skal vernes, at det ikke skal tas ut rovdyr. Spørsmålet er hvordan vi skal finne den fornuftige balansen og den vanskelige balansen mellom å ha utmarksbasert sauebruk, og for den del også andre utmarksbaserte næringer, og rovdyr. Det er vanskelig, men det er altså noe Stortinget har vedtatt med et bredt flertall. Det er noe det er et bredt flertall for i befolkningen, og noe som vi skal fortsette med.

Spørsmål 12

Per Roar Bredvold (FrP) [12:26:09]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til landbruks- og matministeren:

«Staten ved Landsbruks- og matdepartementet har solgt Møystad gård i Hedmark for 7 000 000 kroner. Prisantydning var 4 200 000 kroner. På generelt grunnlag står ikke dette i forhold til hva landets lokalpolitikere og administrasjon har å forholde seg til når man har en kjøper og selger som har blitt enige om en pris over takst/prisantydning. Salgsprisen må da reduseres for at myndighetene skal kunne godta denne i henhold til regelverket.

Har staten en annen regel for sine salg?»

Statsråd Lars Peder Brekk [12:26:46]: Det gjelder selvsagt ikke andre regler for prisfastsettelse når staten står som selger av landbrukseiendommer, enn det gjør når andre står som selgere.

Taksten på Møystad gård på 4,2 mill. kr, som ble utarbeidet i fjor sommer, ble gjort uten tillegg for boverdi. Siden eiendommen ligger i relativ nærhet til Hamar by og har to boligbygg med et totalt bruttoareal på over 700 m², vil boverdien etter all sannsynlighet ligge på maksimal verdi, dvs. 1,5 mill. kr i henhold til rundskrivnet fra februar i år.

Etter første visning meldte megleren om uvanlig stor interesse, og allerede før andre visning var det kommet bud på 6,5 mill. kr. Departementet ba derfor megleren om å sette et tak for bud på 7 mill. kr samt å be budgiverne skrive om egne kvalifikasjoner og sine planer for eiendommen, for å sikre en best mulig videre drift av gården. Etter at dette var gjort kjent for interessentene, kom det tre bud på dette nivået.

Jeg vil presisere at departementet her opptrer som selger på lik linje med andre selgere, og at det er lokale landbruksmyndigheter, dvs. kommunen, som etter gjeldende retningslinjer avgjør innenfor hvilket prisnivå det kan gis konsesjon. Departementet vil naturligvis rette seg etter det som kommunen finner å kunne godkjennes.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:28:21]: Jeg takker statsråden for svaret.

Rundt omkring i Norge står det ca. 40 000 tomme gårder/småbruk. Dette er gårder som det finnes kjøpere til, og det finnes selgere. Men på grunn av at myndighetene ikke godkjenner pris, blir det ofte ikke noe av salgene. Dermed får vi et forfall på bygdene ved at disse fortsatt blir stående tomme. Det er mange som reagerer når man ser at man med en takst på 4,2 mill. kr, kommer opp i en salgssum på 7 mill. kr., som i dette tilfellet her. Men jeg stilte bare spørsmål om denne saken på generelt grunnlag. Jeg vil ikke gå i detalj her, for det er en helt annen sak.

Men det som er problemet, er at det, som sagt, finnes mange kjøpere, og det finnes mange selgere rundt omkring i Norge av gårder og småbruk der summen man blir enig om, er høyere enn taksten. Dermed godtar ikke myndighetene den summen. Det er det som er problemet.

Statsråd Lars Peder Brekk [12:29:27]: Det er riktig at det er et relativt stort antall gårder som det kunne være mulig å foreta en omsetning av. Jeg ønsker selvsagt at flere gårder omsettes.

Vi har en prisreguleringsmekanisme som sikrer at vi får en pris på gårdsbruk som gjør at det skal være mulig å drive det videre som gårdsbruk. Det er en del av eiendomslovgivningen vår. Vi har nylig hatt endringer i dette regelverket gjennom retningslinjene for prisfastsettelse, bl.a. er boverdi oppjustert med 100 pst. Det er ingen formelle begrunnelser der det sies at det ikke skal gå an å omsette eiendommer, og i mange tilfeller er det slik at kommunene foretar en vurdering, og prisen som blir vedtatt av kommunen, blir den prisen som bestemmes. Det må være slik, fordi vi ønsker å prioritere dem som skal inn i landbruket framfor dem som skal ut av landbruket.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:30:29]: Jeg takker statsråden for svaret. Jeg tror jeg går tilbake til denne taksten, som er fra Hedmark Eiendoms hefte. Der står det altså en prisantydning på 4,2 mill. kr, det står ingenting om at boverdien kommer opp på 1,5 mill. kr. Det står ikke at det er en takst på 5,7 mill. kr, bare så det er sagt. Det står en prisantydning på 4,2 mill. kr, og staten selger for 7 mill. kr. Da får man et sprik på nærmere 70 pst., og hvis det hadde vært sånn rundt omkring i alle kommuner at man hadde godtatt en forskjell på 70 pst. i forhold til taksten, hadde det ikke stått nærmere 40 000 småbruk/gårdsbruk tomme i Norge. Da hadde de vært solgt, da hadde det vært lys i vinduene, da hadde det vært oppussing, de hadde drevet med et eller annet på de gårdene. Men sånn som den politikken er som føres i dag, er det dessverre ikke lys i vinduene.

Statsråd Lars Peder Brekk [12:31:26]: Jeg vet ikke om jeg skal tolke det slik at representanten Bredvold her ønsker seg priskontroll som system eller er motstander av priskontroll som system. Det som er tilfellet her, er at det er holdt en takst i fjor, eiendommen ble lagt ut for salg i år, og det kom umiddelbart inn et bud på 6,5 mill. kr. Det ble lagt en ramme på 7 mill. kr, det var tre bydere som bød

7 mill. kr, og samtidig ga en beskrivelse av hva de ønsket med eiendommen. En av de byderne er valgt ut. Så vil det gjennom ordinær prosedyre i kommunen bli foretatt en vurdering av det prisnivået, og staten vil selvsagt som alle andre selgere måtte forholde seg til det prisleiet som kommunen kommer fram til.

Så er spørsmålet om dette er et riktig system. Ja, det er et riktig system, fordi vi på det viset prioriterer dem som skal inn i landbruket, framfor dem som skal ut av landbruket. Vi prioriterer ungdommen, vi prioriterer dem som skal drive videre framover.

Spørsmål 13

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:32:43]: Jeg har følgende spørsmål:

«I 2007 konkluderte Kystverket med at Stad skipstunnel til 1,7 mrd. kr er samfunnsøkonomisk lønnsom. På tross av det mener regjeringen at prosjektet må utredes og kvalitetssikres nok en gang, selv om det har vært utredet i 21 år. Faren er stor for at prosjektet skyves ut i det blå og aldri blir noe av. Kristelig Folkeparti mener det er viktig at skipstunnelen realiseres, ikke minst med tanke på sikkerheten til sjøs.

Hvorfor vil ikke statsråden sørge for at prosjektet blir realisert, slik at sikkerheten til sjøs kan bedres?»

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:33:29]: Som representanten Rigmor Andersen Eide viser til, ble det i 2007 besluttet å sette i gang nye utredninger om Stad skipstunnel. Bakgrunnen for utredningene var bl.a. innspill fra fylkesordførerne i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. Kystverket fikk i oppdrag å foreta en ny utredning om Stad skipstunnel. Et av utredningsalternativene er en skipstunnel med større dimensjoner, slik at hurtigruta og andre fartøy med tilsvarende dimensjoner kan seile gjennom tunnelen.

Stad skipstunnel med større dimensjoner gjør det nødvendig å gjennomføre ekstern kvalitetssikring av prosjektet. Dette gjelder alle statlige prosjekter over 500 mill. kr, og skal sikre at utredningen holder en god kvalitet.

Det er igangsatt arbeid med nye utredninger som skal imøtekomme forbedringspunkter som er framkommet gjennom kvalitetssikringsprosessen. Dette er bl.a. krav til bedre dokumentasjon av behovene og nytteverdien av en skipstunnel. Dette betyr ikke at man stiller spørsmål ved at skipstunnelen vil ha en samfunnsmessig nytteverdi. Imidlertid er ikke datagrunnlaget per dags dato bra nok, men må forbedres.

Arbeidet er noe forsinket, men det legges opp til å ferdigstille fase 1 av kvalitetssikringen i 2011. Dette innebærer at arbeidet fortsatt er i rute i forhold til tidsplanen som er skissert i Nasjonal transportplan 2010–2019.

I Nasjonal transportplan er det vist til at regjeringen har satt av midler, slik at prosjektet eventuelt kan startes opp i siste halvdel av planperioden. Forutsetningen for oppstart er at prosjektet har samfunnsmessig nytte, og at regjeringen beslutter å gå videre med prosjektet.

Med utgangspunkt i fase 1 av den eksterne kvalitetssikringen skal det tas stilling til videre håndtering av prosjektet. Stortinget vil bli forelagt saken på behørig måte.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:35:26]: Siden 1980-tallet har det vært utallige utredninger om tunnelen, og det er blitt brukt flerfoldige millioner bl.a. fra Kystverket og Stad Skipstunnel AS. Flere årsverk har vært i sving, og dette med større dimensjon på tunnelen har også vært en del av arbeidet. De siste to og et halvt årene har regjeringen arbeidet med å kvalitetssikre en rapport fra Kystverket som tilrår bygging. I like mange år har konsekvensutredningen vært kvalitetssikret hos eksterne konsulenter. Den 12. mai gir regjeringen beskjed om at vi trenger ny konsekvensutredning.

Har ikke statsråden tillit til det grundige arbeidet som Kystverket her har gjort?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:36:21]: Alle sånne prosjekter er det formaliteter knyttet til, og som jeg sa i mitt svar, når vi snakker om prosjekter med en størrelsesramme på over 500 mill. kr, er man i henhold til de reglene vi forholder oss til, pliktig til også å gjennomføre ekstern kvalitetssikring. Dette er et stort prosjekt.

Jeg har nå greid å lese meg opp. Jeg skal vel også innrømme at det er en sak med lang levetid. Jeg har jo en fortid i Fiskeridepartementet fra mange år tilbake, da var faktisk denne saken også oppe, så da jeg nå kom tilbake etter ganske mange år, må jeg vel innrømme at jeg ble litt overrasket over at den saken fortsatt lå der. Men jeg har da, som sagt, lest meg opp på den, og med de endringene som er kommet i forhold til ikke minst størrelsen, er det nødvendig å gjøre en grundig og god saksbehandling, slik at en er helt klar på alle forhold som må hensyntas i det videre arbeidet.

Rigmor Andersen Eide (KrF) [12:37:28]: Det er jo ikke nye endringer som har kommet til. Det at man ønsker at hurtigruten og større skip skal gå inn i tunnelen, har jo ligget i papirene lenge. Nå er det mange som stiller seg spørsmålet hvorfor denne utsettelsen har skjedd på nytt.

Jeg vil stille et konkret spørsmål til statsråden: Er det mulig å få innsyn i begrunnelsen for utsettelsen?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:37:55]: Det som kom inn i 2007, som er nytt, er knyttet til størrelsen. Også jeg skulle gjerne ønske at vi kunne gjort alt av utredningsarbeid på kortest mulig tid, men vi holder tidsplanen som er skissert i Nasjonal transportplan; jeg gjentar det.

Når det gjelder de dokumentene som det spørres etter, er de unntatt offentlighet med den begrunnelse at det er saksforberedelser i forbindelse med framlegging av saken. Utredningen vil bli offentlig når den er ferdigstilt og kvalitetssikret. Da vil selvsagt alt av dokumentasjon legges fram. Men etter det jeg har fått beskrevet, er det normal prosedyre at saksforberedelser unntas offentlighet til saken blir lagt fram.

Spørsmål 14

Harald T. Nesvik (FrP) [12:39:10]: Jeg har følgende spørsmål til fiskeri- og kystministeren – som jeg håper ikke er unntatt offentlighet:

«I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2010 har man lagt til grunn en inntektsføring av 360 mill. kr som følge av at en skulle tillate en økning i MTB, maksimalt tillatt biomasse, med 5 pst. for oppdrettsnæringen. Senere har denne tillatelse blitt utsatt med bl.a. henvisning til for mye lakselus ved enkelte anlegg.

Når kan det forventes at den varslede økningen i MTB-en på 5 pst. vil foreligge?»

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:39:44]: I statsbudsjettet for 2010 ble det lagt til grunn en inntekt på om lag 360 mill. kr knyttet til vederlag for økt maksimal tillatt biomasse i lakse- og ørretoppdrettsnæringen.

På høsten i fjor meldte Mattilsynet om at lakselussituasjonen langs kysten var betydelig forverret. Derfor ble det i desember besluttet å utsette avgjørelsen om kapasitetsøkning i 2010 til vi fikk vurdert utviklingen i lakselussituasjonen nærmere. Vi vil bl.a. forsikre oss om at innsatsen som legges ned for å bekjempe lakselusa, gir de nødvendige resultatene.

Tallene fra april måned viser nedgang i lusenivået i alle regioner. Det er en positiv tendens, men jeg mener det ennå er for tidlig å konkludere. Vi venter nå på resultatene fra våravlusingen, som vil kunne gi oss et tydeligere bilde av hvordan situasjonen har utviklet seg.

Våravlusingen ble avsluttet i april, og effekten av den vil vi se på Mattilsynets oversikt over lusetall for mai måned. Lusetallene for mai måned blir offentliggjort i midten av juni. Når vi har godt nok grunnlag for det, vil vi sette i gang arbeidet med å vurdere vekst i lakse- og ørretoppdrettsnæringen i 2010.

I revidert nasjonalbudsjett har vi gjort rede for at det er knyttet usikkerhet til inntektsbevilgningen fra økt MTB. Det er likevel vanskelig å gi et bedre anslag akkurat nå enn det som er lagt til grunn i det opprinnelige budsjettet.

Dersom det skulle bli budsjettmessige konsekvenser av den endelige beslutningen om kapasitetsøkning i lakse- og ørretoppdrettsnæringen i 2010, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med det i løpet av høstsesjonen.

Harald T. Nesvik (FrP) [12:41:29]: Jeg må personlig si at av og til blir man forundret over at man ikke er grundigere i forbindelse med framleggelsen av revidert nasjonalbudsjett, når det gjelder en så stor post i budsjettet, altså 360 mill. kr, enn det som her er tilfellet, for det er klart at det ville fått konsekvenser for andre områder hvis man også skulle tatt dette inn i budsjettet. Men jeg skal ikke påstå at det er det som ligger til grunn for at man ikke har gjort noe med dette.

La oss gå litt tilbake til det som statsråden nettopp var inne på, nemlig luseproblematikken. I Finnmark og i Nord-Troms har vi ikke luseproblematikk fordi farvannet der er såpass kaldt at lusa – altså dette krepsdyret – ikke trives. Så

der ville man faktisk hatt mulighet til å utvide kapasiteten uten at det med lus hadde vært en problemstilling.

Lusetallene for april viser en nedgang fra 0,3 til 0,15 pr. fisk, som er en meget gledelig utvikling. La oss håpe det vedvarer.

Spørsmålet mitt til statsråden er: Vil statsråden vurdere om man i de områdene som ikke har problemer med verken resistent lus eller lus generelt, skal kunne få utvidet kapasitet?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:42:39]: Jeg har nettopp vært i Finnmark og møtt oppdrettsnæringen der. Det vi diskuterte mest, var vel ikke akkurat økning i MTB, all den tid de fortsatt har en del igjen før de utnytter kapasiteten på totalnivå. Enkeltoppdrettere gjør nok det også i dag.

Det er rett som representanten sier, at luseproblemene er vesentlig mindre i Troms og Finnmark. Men det er nok litt lus innimellom der også, så vi skal være oppmerksomme på at luseproblemene har bredt seg nordover. Det er ikke så mange år siden det var ubetydelig med lus i Nordland, så den har nok rykket litt nordover.

Ja, jeg vil selvsagt vurdere det, for det er jo et område som tross alt er blitt bedre. Det viktigste nå er at vi faktisk greier å sikre villsmolten fri vei ut i havet. Det håper jeg vi får svar på, og da skal vi også komme tilbake til hovedspørsmålet.

Harald T. Nesvik (FrP) [12:43:44]: Jeg vil referere til debatten som var under den muntlige spørretimen i dag, knyttet til statsrådets uttalelse bl.a. i Vega i Nordland, der statsråden har vist til at vi må få økt bearbeidingsgrad. Det vil si at vi også må ha økt markedstilgang. Nå har vi veldig god markedstilgang på laks.

Jeg må få lov til å slå fast fra denne talerstolen én gang for alle at oppdrettsnæringen i Norge er en suksesshistorie – en suksesshistorie som vi må bringe videre. Vi må nå sørge for å utnytte den muligheten vi har i markedet, for oppdrettsnæringen er noe vi virkelig må satse på også i årene som kommer. Så er det slått fast fra min side én gang for alle.

Vil statsråden så raskt som overhodet mulig, når tallene for april foreligger, sørge for å ta en beslutning som gjør at vi dersom tallene når det gjelder lusesituasjonen, går i riktig retning, får en rask avklaring, slik at vi nettopp kan bruke den goodwillen som er i markedet i dag, den etterspørselen som faktisk er etter norsk laks, til gode for Norge?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [12:44:50]: Jeg er veldig enig med representanten i at norsk oppdrettsnæring er en suksesshistorie. Men når det er sagt, tror jeg vi skal være ærlige og innrømme at det er også er en næring som har en del omdømmeproblemer for tiden. Det har jeg utfordret dem til å ta veldig på alvor og gjøre noe med. Jeg er i veldig god dialog med næringen på det, men så er det med omdømme som ellers, at det er ikke hva du sier, men hva du gjør.

Nå har næringen mulighet til faktisk å vise at de tar dette på største alvor, og gjøre noe med det. Jeg føler meg veldig rolig for at svaret vil bli positivt. Men som sagt, jeg vil ha endelig resultat knyttet til våravlusingen før jeg trekker en konklusjon, men så snart vi har trygghet for at lusesituasjonen er under kontroll, vil jeg selvfølgelig sette meg ned og vurdere den veksten som tidligere er annonsert.

Presidenten: Dermed er sak nr. 1 på dagens kart ferdigbehandlet.

Sak nr. 2 [12:45:51]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Presidenten går ut fra at den siste tilstedeværende representanten i salen ikke forlanger ordet før møtet heves? Det bekreftes. – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 12.46.
